

Dirnad Economi Cymru

Adroddiad chwarterol

Chwefror 2023

Crynodeb Gweithredol	3
1. Rhagymadrodd	5
2. Rhagolygon economaidd byd-eang, y DU a rhanbarthol	6
3. Darlun BBaCh yn y DU a Chymru	13
4. Y ddarpariaeth o gyllid i BBaCh a chost cyllid	19
5. Gweithgarwch Banc Datblygu Cymru	24
6. Casgliadau	28
7. Atodiad	30

Max Munday, Annette Roberts, Neil Roche a Wanxiang Cai

Uned Ymchwil Economi Cymru, Ysgol Busnes Caerdydd
mundaymc@cf.ac.uk

I gael rhagor o wybodaeth neu i gyflwyno adborth a chynigion ymchwil, e-bostiwrch: DirnadEconomi@bancdatblygu.cymru

Mae'r SYG wedi rhoi cyngor ar gynhyrchu'r adroddiad hwn ond nid yw'n gyfrifol am y safbwyntiau na'r ystadegau a gyflwynwyd ac nid yw wedi dilysu'r cynnwys.

Dirnad Economi Cymru Cyfyngedig, Uned J Pentref Busnes Iâl, Ffordd Ellice, Wrecsam, Cymru, LL13 7YL, 11001584.

Banc Datblygu Cymru ccc (Development Bank of Wales Plc) yw cwmni daliannol Grŵp sy'n masnachu fel Banc Datblygu Cymru. Mae'r Grŵp yn cynnwys nifer o is-gwmnïau sydd wedi'u cofrestru ag enwau gan gynnwys y blaenlythrennau BDC / DBW. Mae Banc Datblygu Cymru ccc yn gwmni cyllid datblygu sy'n eiddo'n gyfan gwbl i Weinidogion Cymru ac nid yw wedi'i awdurdodi na'i reoleiddio gan yr Awdurdod Rheoleiddio Darbodus (ARhD) na'r Awdurdod Ymddygiad Ariannol (AYA). Mae gan Fanc Datblygu Cymru (Development Bank of Wales Plc) dri is-gwmni sydd wedi'u hawdurdodi a'u rheoleiddio gan yr AYA. Sylwch nad yw Banc Datblygu Cymru ccc nac unrhyw un o'i is-gwmnïau yn sefydliadau bancio nac yn gweithredu felly. Mae hyn yn golygu na all unrhyw un o endidau'r grŵp dderbyn blaendaliadau gan y cyhoedd. Mae siart strwythur cyfreithiol cyflawn ar gyfer Banc Datblygu Cymru ccc ar gael yn [bancdatblygu.cymru](https://www.bancdatblygu.cymru)

- Parhaodd yr economi fyd-eang i wynebu heriau mawr yn 2022 Ch3 gydag effeithiau o'r gwrthdaro yn yr Wcrain, pwysau chwyddiant, a'r effaith ardrawiadol yn sgil ymateb Tsieina i bandemig Covid-19.
- Mae amcangyfrifon twf CDG diwygiedig y DU yn dangos bod yr economi wedi crebachu 0.3% yn y chwarter hyd at 2022 Ch3.
- Mae'r rhagolygon ar gyfer economi'r DU yn parhau i fod yn araf a nodweddir gan bwysau chwyddiant, yr argyfwng costau byw, a gweithredu diwydiannol.
- Plymiodd Mynegai Hyder Busnesau Bach FfBB y DU i lefel isaf newydd yn 2022 Ch3.
- Cynyddodd y gyfradd ddiodyn ar fenthyciadau'r DU i fusnesau bach yn 2022 Ch3.
- Cynyddodd cost benthyca i gwmnïau bach yn ystod 2022.
- Yn 2022/23 Ch2 gwnaeth Banc Datblygu Cymru 121 o fuddsoddiadau gwerth £31m. Creodd neu fe ddiogelodd y buddsoddiadau hyn 870 o swyddi a chefnogi 23 o fusnesau newydd.

Roedd y rhagolygon ar gyfer yr economi fyd-eang yn 2022 ac i mewn i 2023 yn parhau i fod yn heriol gydag effeithiau'r gwrthdaro yn yr Wcrain, pwysau chwyddiant, a'r cwmp yn ymateb Tsieina i bandemig Covid-19.

Roedd **Rhagolwg Economaidd y Byd yr IMF ar gyfer Hydref 2022 yn rhagweld twf CDG byd-eang o 3.2% yn 2022 a 2.7% yn 2023.**

Mae argyfwng costau byw wedi codi mewn llawer o economïau yn ystod hanner olaf 2022 gyda chwyddiant cynyddol yn arwain at gyflogau real yn llonydd neu'n gostwng. Roedd yr **OECD yn rhagweld cynnydd blynyddol o 8.9% mewn chwyddiant prisiau defnyddwyr yn y DU yn 2022, gan ostwng i 6.6% yn 2023.**

Yn dilyn gwrthdroi bron pob un o'r mesurau yng Nghynllun Twf y DU 2022 oherwydd diffyg hyder yn economi'r DU gan y marchnadoedd ariannol, cyflwynodd Canghellor newydd y Trysorlys Ddatganiad tymor yr Hydref i'r **Senedd**. Roedd y mesurau'n cynnwys **cynyddu'r Ardoll Elw Ynni 10 pwynt canran i 35% ar fusnesau'r sector ynni sy'n gwneud elw rhyfeddol.**

Ym mis Ionawr 2023, cyhoeddodd llywodraeth y DU ostyngiad yn y cymorth i fusnesau sy'n ymwneud â biliau ynni. O fis Ebrill 2023 bydd y **Cynllun Gostyngiad Bil Ynni newydd ar gyfer busnesau**, elusennau a'r sector cyhoeddus yn galluogi sefydliadau cymwys i gael gostyngiadau ar filiau ynni uchel tan ddiwedd mis Mawrth 2024.

Gyda phwysau chwyddiant yn cryfhau yn ystod 2022, a llawer o weithwyr yn wynebu gostyngiad yn eu cyflogau go iawn, gwelodd y DU gynnydd mewn aflonyddwch diwydiannol. Mae data gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol yn dangos bod **417,000 o ddiwrnodau gwaith wedi'u colli yn y DU oherwydd anghydfodau llafur ym mis Hydref 2022; y nifer uchaf ers mis Tachwedd 2011.**

Yn nhrydydd chwarter 2022 amcangyfrifir bellach fod CDG y DU wedi crebachu 0.3%. Mae'r ffigur hwn wedi'i ddiwygio i lawr o'r amcangyfrif blaenorol o grebachiad o 0.2%.

Roedd cyfradd **diweithdra'r DU ar gyfer y cyfnod tri mis hyd at Hydref 2022 yn 3.7%**, sef 0.1 pwynt canran yn uwch na'r cyfnod blaenorol o dri mis, a 0.2 pwynt yn is na'r lefel cyn-Covid.

Plymiodd hyder busnesau bach i'w lefelau isaf y tu allan i'r cloeon Covid-19. Gostyngodd mynegai hyder busnesau bach ar draws y rhan fwyaf o ddiwydiannau mawr y DU yn 2022 Ch3. Parhaodd hyder BBaCh Cymru i ostwng yn 2022 Ch3. Gostyngodd mynegai Cymru o -24 i -29 rhwng 2022 Ch2 a 2022 Ch3.

Roedd genedigaethau busnes y DU yn 2022 Ch3 yn 70,225 o gymharu ag 84,435 yn yr un chwarter yn y flwyddyn flaenorol. Gostyngodd nifer y busnesau a gaewyd hefyd o 100,835 yn 2021 Ch3 i 93,315 yn 2022 Ch3. **Mae Cymru wedi dilyn tuedd debyg i'r DU, gyda genedigaethau busnes a marwolaethau wedi gostwng yn sydyn am ddau chwarter yn olynol ers 2022 Ch1.**

Roedd niferoedd ansolfedd cwmnïau cofrestredig yng Nghymru a Lloegr yn 2,029 ym mis Tachwedd 2022, ar ôl cynyddu am ddau fis yn olynol. Mae'r nifer hwn hefyd yn uwch na'r ffigwr yn yr un mis calendr yn 2021 (1,676). Diddymiadau gwirfoddol credydwy'r oedd y prif yrrwr mewn ansolfedd cyffredinol.

Datgelodd Monitor Cyllid BBaCh BVA BDRC fod amcangyfrif o **26% o BBaChau y DU wedi nodi twf yn y 12 mis hyd at fis Medi 2022.** Adroddodd y Monitor fod gan 43% o fusnesau bach a chanolig y DU gynlluniau i dyfu yn 2022 Ch3.

Arolwg o Effeithiau ac Amodau Busnes (BICS) y Swyddfa Ystadegau Gwladol ar gyfer y cyfnod 28 Tachwedd i 11 Rhagfyr 2022 fod amcangyfrif o 18% o fusnesau'r DU wedi nodi cynnydd ym mhrisiau nwyddau neu wasanaethau a werthwyd o gymharu â mis Tachwedd.

Datgelodd Arolwg Amodau Credyd 2022Ch3 Banc Lloegr **rywfaint o sefydlogrwydd o ran argaeledd cyffredinol credyd busnes i fusnesau o bob maint ar gyfer Ch3,** ond disgwylir i'r credyd sydd ar gael yn gyffredinol ostwng ychydig yn Ch4. Datgelodd yr Arolwg hefyd fod y galw am fenthycy corfforaethol

gan gwmnïau bach a mawr wedi gostwng ychydig yn Ch3, a bod y galw gan gwmnïau canolig eu maint heb newid fawr ddim yn Ch3. Nododd yr Arolwg hefyd gyfradd ddiwyfyn gynyddol ar fenthyciadau i BBaChau.

Nododd Crynodeb o amodau busnes Asiantau Banc Lloegr fod y credyd sydd ar gael i fusnesau o bob maint wedi gostwng yn 2022 Ch3 a Ch4.

Mae cyfraddau llog ar fenthyciadau BBaChau wedi cynyddu am 12 mis yn olynol, o 2.65% ym mis Hydref 2021 i 4.89% ym mis Hydref 2022.

Gostyngodd benthycy BBaCh yng Nghymru yn sylweddol yn hanner cyntaf 2022.

Gostyngodd cyfanswm y benthyciadau i BBaChau yng Nghymru i £4.59bn yn hanner cyntaf 2022, sy'n is na hanner y swm yn ail hanner blwyddyn 2021 (£9.78bn).

Datgelodd y Monitor Cyllid BBaChau fod **canran y BBaChau a oedd yn defnyddio cyllid allanol wedi gostwng o 40% yn 2022 Ch1 i 33% yn 2022 Ch3.** Cynyddodd cyfran yr ymatebwyr i'r arolwg nad oeddent yn fenthycwyr parhaol i'r lefel uchaf erioed, sef 51% yn 2022 Ch3.

Yn ail chwarter 2022/23, **gwnaeth Banc Datblygu Cymru gyfanswm o 121 o fuddsoddiadau, yn gysylltiedig â 322 o swyddi newydd, a diogelu 548 o swyddi.**

Cyfanswm gwerth buddsoddiadau Banc Datblygu a wnaed yn 2022/23 Ch2 oedd £31m.

Roedd gwerth cyfartalog pob buddsoddiad yn Ch2 2022/23 bron yn £257,000, o gymharu â gwerthoedd cyfartalog o lai na £200,000 yn 2021/22 Ch4, a 2022/23 Ch1. Yn ystod y pedwar chwarter olaf hyd at 2022-23 Ch2, mae 122 o fusnesau newydd wedi cael eu cefnogi gan gronfeydd y Banc Datblygu. Derbyniodd De-ddwyrain Cymru y lefelau uchaf o gronfeydd buddsoddi yn Ch2 2022/23 gyda £13m, ac yna canolbarth a de-orllewin Cymru ar £10.7m.

Dyma ail adroddiad Chwarterol Dirnad Economi Cymru ar gyfer 2022/23. Mae'r adroddiad yn darparu adolygiad o ddata economaidd sy'n berthnasol i ddatblygiad BBaCh yng Nghymru a chrynodeb o weithgareddau buddsoddi Banc Datblygu Cymru yn ystod ail chwarter eu blwyddyn ariannol 2022/23. Mae'r adroddiad yn cynnwys sylwebaeth ar y cyd-destun economaidd byd-eang a lleol a'r amodau sy'n effeithio ar y cyflenwad a'r galw am gyllid yng Nghymru.

Datblygwyd yr adroddiad hwn yn ystod cyfnod anodd i economi'r DU. Mae diwedd 2022 ac wythnosau cynnar 2023 wedi gweld ton o streiciau ledled y DU. Mae'r adroddiad hwn yn rhoi rhywfaint o dystiolaeth bod y cythrwfl yn y farchnad ariannol a achoswyd gan ddatganiad cyllideb mis Medi wedi lleihau rhywfaint. Mae rhagolygon hefyd y gallai'r cyfraddau chwyddiant sydd wedi taro economi'r DU yn ystod 2022 fod yn gostwng bellach. Fodd bynnag, yn chwarter cyntaf eleni erys pwysau a achosir gan bris ynni, a gyda llawer o gwmnïau yn debygol o gael eu heffeithio gan y gostyngiad yn y cymorth gan y llywodraeth i fusnes o dan y Cynllun Gostyngiad Biliau Ynni newydd, a fydd yn rhedeg o fis Ebrill eleni tan ddiwedd mis Mawrth 2024. Yn y cyfamser disgwylir i dwf economaidd arafach arwain at rywfaint o gynnydd mewn cyfraddau diweithdra yn ystod 2023, a chyda bwgan o gynnydd pellach mewn benthyca cyhoeddus yn rhannol gysylltiedig â chymorth parhaus mewn perthynas â biliau ynni. Mae canlyniad net y ffactorau hyn, ynghyd â'r problemau parhaus yn yr Wcrain yn golygu bod hyder busnes ar y gorau yn rhwystro yn chwarter cyntaf 2023.

Mae adrannau 2-4 o'r adroddiad hwn yn darparu cyd-destun macro-economaidd y DU a Chymru y mae BBaChau Cymru yn gweithredu ynddo. Yna mae'r adroddiad yn archwilio ffactorau sy'n ymwneud â'r galw am gyllid busnesau bach a chanolig, a'r cyflenwad a'r gost o'r cyllid hwnnw.

Mae gan yr adrannau hyn yr amcanion o ddeall:

- Ffactorau macro-economaidd sy'n llywio'r galw am gyllid BBaChau yng Nghymru.
- Tueddiadau mewn twf BBaCh, busnesau newydd, a rhagolygon goroesi busnesau yng Nghymru.
- Cyflenwi cyllid i BBaCh yng Nghymru.
- Swm a mathau o fenthyca/buddsoddiad i BBaChau yng Nghymru.

Mae Adran 5 yn crynhoi gweithgareddau Banc Datblygu Cymru yng nghyd-destun y ffactorau sy'n effeithio ar y galw a'r cyflenwad o gyllid i BBaChau yng Nghymru.

Mae'r adran hon yn archwilio:

- Y defnydd o gronfeydd Banc Datblygu i ariannu BBaChau Cymru, a pha fathau o fentrau a diwydiannau sy'n cael eu cefnogi.
- Dosbarthiad daearyddol buddsoddiad BBaChau o amgylch Cymru.

Mae'r adran olaf yn rhoi rhai casgliadau cyffredinol i'r adroddiad.

Mae'r adroddiad hwn yn seiliedig i raddau helaeth ar ddata sydd ar gael i'r cyhoedd (a adroddir yn gyffredinol mewn blynyddoedd calendr) ynghyd â dadansoddiad arbennig o ddata a ddarparwyd gan Fanc Datblygu Cymru (adroddir yn bennaf mewn blynyddoedd ariannol). Oherwydd gwahaniaethau yn y cyfnodau adrodd, bydd rhywfaint o ddiffyg cyfatebiaeth amserol rhwng data yn yr adroddiad hwn.

- Parhaodd yr economi fyd-eang i wynebu heriau mawr yn 2022 Ch3 gydag effeithiau o'r gwrthdaro yn yr Wcrain, pwysau chwyddiant, ac effaith ardrawiadol ymateb Tsieina i bandemig Covid-19.
- Mae amcangyfrifon twf CDG diwygiedig y DU yn dangos bod yr economi wedi crebachu 0.3% yn y chwarter hyd at 2022 Ch3.
- Mae economi'r DU yn parhau i wynebu amodau llym yn y farchnad lafur gyda lefelau cymharol uchel o swyddi gwag er bod y rhain wedi gostwng yn y tri mis hyd at fis Tachwedd 2022. Arhosodd cyfradd ddiweithdra Cymru yn is na chyfradd y DU yn y tri mis hyd at Hydref 2022 (3.6%, o gymharu â 3.7% ar gyfer y DU).
- Mae'r rhagolygon ar gyfer economi'r DU yn parhau i fod yn araf a nodweddir gan bwysau chwyddiant, yr argyfwng costau byw, a gweithredu diwydiannol.

Rhagolygon economaidd byd-eang heriol ar ddiwedd 2022 ac i mewn i 2023

Nododd Rhagolwg Economaidd y Byd yr IMF a gyhoeddwyd ym mis Hydref 2022 fod yr economi fyd-eang yn wynebu heriau cryf yn deillio o dair prif ffynhonnell¹. Yn gyntaf, effeithiau goresgyniad Rwsia o'r Wcráin lle, ar wahân i gostau dynol y gwrthdaro, roedd argyfwng ynni wedi'i sbarduno yn Ewrop a phrisiau bwyd wedi'u gwthio i fyny ar farchnadoedd y byd - gan greu caledi penodol i wledydd incwm isel. Yn ail, arweiniodd pwysau chwyddiant parhaus ac ehangu at dynhau amodau ariannol ac ariannol byd-eang gyda chyfraddau llog real uwch y disgwylir iddynt weithio drwy'r economi, gan bwysu a mesur y galw ac atal chwyddiant. Yn drydydd, yn Tsieina, mae effeithiau cloeon o dan bolisi Sero-Covid y genedl wedi effeithio ar gadwyni cyflenwi byd-eang ac wedi rhwystro gweithgaredd masnach.

O ystyried yr heriau hyn, yr hyn nododd rhagolwg yr IMF ym mis Hydref ar gyfer cynnyrch domestig gros y byd (CDG) oedd y byddai twf yn arafu o 6.0% yn 2021 i 3.2% yn 2022. Rhagolwg yr IMF ar gyfer twf CDG byd-eang yn 2023 oedd 2.7%, sef 0.2 o pwynt canran yn is na'r hyn a ragwelwyd yn Rhagolwg Economaidd y Byd Gorffennaf 2022. Roedd adroddiad Rhagolygon Economaidd yr OECD ym mis Tachwedd 2022 yn rhagweld twf CDG byd-eang o 2.2% ar gyfer 2023².

Mae argyfwng costau byw wedi codi mewn llawer o economïau yn ystod hanner olaf 2022 gyda chwyddiant cynyddol yn arwain at gyflogau real yn llonyddu neu'n gostwng. Rhagwelodd yr OECD gynnydd blynyddol o 8.0% mewn chwyddiant prisiau defnyddwyr (CPI) yn UDA

¹ <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2022/10/11/world-economic-outlook-october-2022>

² <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/f6da2159-en/index.html?itemId=/content/publication/f6da2159-cy>

yn 2022 (gostyngiad i 3.9% yn 2023), cynnydd o 8.9% yn y DU yn 2022 (gostyngiad i 6.6% yn 2023), a cynnydd o 8.3% yn ardal yr Ewro ar gyfer 2022 (gyda rhagfynegiad o 6.8% ar gyfer 2023)³. Nododd Banc Lloegr fod CPI deuddeg mis yn

y DU wedi disgyn o 11.1% ym mis Hydref 2022 i 10.7% ym mis Tachwedd 2022⁴, gyda'r disgwyl y bydd yn parhau i ostwng yn raddol yn 2023 Ch1 wrth i'r cynnydd blaenorol mewn prisiau ynni a nwyddau dynnu'n ôl. y gymhariaeth flynyddol.

Mae amcangyfrifon twf CDG diwygiedig y DU yn dangos bod yr economi wedi crebachu yn y chwarter hyd at 2022 Ch3

Yn nhrydydd chwarter 2022 amcangyfrifir bellach fod CDG y DU wedi crebachu 0.3%⁵. Mae'r ffigur hwn wedi'i ddiwygio i lawr o'r amcangyfrif blaenorol o grebachiad o 0.2%. Mae'r addasiad hwn yn bennaf yn adlewyrchu diwygiadau i amcangyfrifon o allbwn cynhyrchu ac adeiladu, gyda'r sectorau wedi profi tueddiad o ostyngiad mewn allbwn chwarterol ers dechrau 2022. O ystyried y diwygiadau hyn, mae'r data bellach yn dangos bod lefel CDG y DU yn 2022 Ch3 0.8% yn is na'r lefel cyn-Covid (2019 Ch4), o gymharu â'r amcangyfrif blaenorol bod lefel CDG y DU 0.4% yn is.

Mae amcangyfrifon misol⁶ yn dangos bod CDG wedi tyfu 0.1% ym mis Tachwedd 2022. Roedd y twf CDG cadarnhaol hwn yn annisgwyl i raddau

helaeth gyda llawer o ddaroganwyr yn rhagweld dirywiad. Yn ystod mis Tachwedd, roedd allbwn yn y sector adeiladu yn wastad, tra bod allbwn cynhyrchu wedi dirywio. Fodd bynnag, arweiniodd twf allbwn yn y sector gwasanaethau at gyfradd twf cyffredinol cadarnhaol ar gyfer CDG ym mis Tachwedd. Cysylltodd yr SYG peth o'r twf hwn â 'gweithgareddau gwasanaeth bwyd a diod mewn mis pan ddechreuodd Cwpan y Byd FIFA.' Roedd twf CDG misol yn 0.5% ym mis Hydref, gyda thwf CDG yn gostwng 0.8% ym mis Medi. Esbonnir yr olaf yn rhannol gan y gŵyl banc ychwanegol ym mis Medi 2022 i nodi achlysur Angladd Gwladol Ei Mawrhydi y Frenhines Elizabeth II, pan gaeodd rhai busnesau naill ai neu weithredu am oriau byrrach ar y diwrnod hwn.

Gostyngodd buddsoddiad busnes y DU yn 2022 Ch3

Ar ôl cynnydd o 3.7% yn Ch2 2022, gostyngodd buddsoddiad busnes y DU 2.5% yn 2022 Ch3⁷, gyda'r ffigur yn cael ei ddiwygio i lawr o'r amcangyfrif dros dro o -0.5%. Roedd buddsoddiad busnes yn 2022 Ch3 8.1% yn is nag yr oedd yn y cyfnod cyn Covid-19 (Hydref i Ragfyr 2019). Roedd hyn yn cynrychioli adolygiad

ar i fyny o'r amcangyfrif dros dro o -8.4%. Ym mis Rhagfyr 2022 nododd Banc Lloegr fod arolygon o fwriadau buddsoddi wedi parhau i wanhau yn ystod y misoedd diwethaf⁸, yn dilyn cyfnod o gryfder cryfach ar ôl gwaethaf y pandemig, yn enwedig mewn gwariant cyfalaf.

³ https://www.oecd-ilibrary.org/economics/inflation-forecast/indicator/english_598f4aa4-cy

⁴ <https://www.bankofengland.co.uk/monetary-policy-summary-and-minutes/2022/december-2022>

⁵ <https://www.ons.gov.uk/economy/grossdomesticproductgdp/bulletins/quarterlynationalaccounts/julytoseptember2022>

⁶ <https://www.ons.gov.uk/economy/grossdomesticproductgdp/bulletins/gdpmonthlyestimateuk/november2022>

⁷ <https://www.ons.gov.uk/economy/grossdomesticproductgdp/bulletins/businessinvestment/julytoseptember2022revisedresults>

⁸ <https://www.bankofengland.co.uk/monetary-policy-summary-and-minutes/2022/december-2022>

Swyddi gweigion yn parhau i ostwng yn y DU

Yn y cyfnod rhwng mis Medi a mis Tachwedd 2022, nifer y swyddi gwag yn y DU oedd 1,187,000, sef gostyngiad o 65,000 ers y chwarter blaenorol.⁹ Roedd hyn yn cynrychioli'r pumed cwmp chwarterol yn olynol ers mis Mai i fis Gorffennaf 2022. Mae'r gostyngiadau hyn yn nifer y swyddi gwag yn awgrymu ansicrwydd parhaus ar draws economi'r DU. Fodd bynnag, dylid gweld hyn yn y cyd-destun bod cyfanswm nifer y swyddi gwag rhwng mis Medi a mis Tachwedd 2022 391,000 yn uwch na'r lefel cyn-bandemig rhwng Ionawr a Mawrth 2020. Mae'r nifer cymharol uchel o swyddi gweigion, ynghyd â lefelau isel o ddiweithdra, yn amlygu amodau marchnad lafur llym yn economi'r DU.

Mae amcangyfrifon cynnar o Wybodaeth Amser Real Talu Wrth Ennill¹⁰ yn dangos cynnydd yn nifer y gweithwyr cyflogres yn y DU ar gyfer Tachwedd 2022 i 29.9m, cynnydd o 777,000 o weithwyr (neu 2.7%) dros y ffigur ar gyfer Tachwedd 2021, a chynnydd o 932,000 (neu 3.2%) ers mis Chwefror 2020. Cynyddodd cyflogaeth ar gyflogres 107,000 o weithwyr (0.4%) yn y mis hyd at fis Tachwedd 2022.

Yn y flwyddyn hyd at fis Tachwedd 2022 bu cynnydd yn nifer y gweithwyr cyflogres ym mhob un o brif sectorau economi'r DU ac eithrio un – yr allanolyn oedd cyfanwerthu a manwerthu lle bu gostyngiad o 0.4% neu 16,000 o weithwyr. Roedd y cynnydd canrannol mewn gweithwyr cyflogres dros y flwyddyn yn anwastad fesul sector, sef ar ei isaf ym maes adeiladu (0.9% neu 12,000 o weithwyr), ac ar ei uchaf yn y celfyddydau, adloniant a hamdden (8.4% neu 47,000 o weithwyr). Gwelodd y sector iechyd a gwaith cymdeithasol y cynnydd mwyaf mewn gweithwyr cyflogres yn y flwyddyn hyd at fis Tachwedd 2022 (cynnydd o 123,000 o weithwyr neu 3.1%).

Cynyddodd nifer y gweithwyr cyflogres yng Nghymru dros 32,000 yn y flwyddyn hyd at fis Tachwedd 2022 i ychydig dros 1.3m.¹¹ Mae data rhanbarthol y DU ar weithwyr cyflogres fesul sector yn cael ei ddiweddarau'n llai aml, ond mae'r data hyd at Hydref 2022 yn dangos bod y cynnydd mewn gweithwyr cyflogres dros y flwyddyn ar ei uchaf yn y celfyddydau, adloniant a hamdden (10% neu 2,200 o weithwyr), a'r unig sector roedd gostyngiad yn nifer y gweithwyr yn gyfanwerthu a manwerthu (-1.1% neu 2,000 o weithwyr).

⁹ <https://www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peopleinwork/employmentandemployeetypes/bulletins/jobsandvacanciesintheuk/december2022>

¹⁰ <https://www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peopleinwork/earningsandworkinghours/bulletins/earningsandemploymentfrompayasyouearnrealtimeinformationuk/december2022>

¹¹ <https://www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peopleinwork/earningsandworkinghours/datasets/realtimeinformationstatisticsreferencetableseasonallyadjusted>

Diweithdra yn y DU yn gymharol sefydlog yn y cyfnod o dri mis hyd at Hydref 2022

Amcangyfrifwyd bod cyfradd ddiweithdra'r DU ar gyfer y cyfnod tri mis hyd at Hydref 2022 yn 3.7%¹², 0.1 pwynt canran yn uwch na'r cyfnod blaenorol o dri mis, a 0.2 pwynt yn is na'r lefel cyn-Covid. Roedd cyfraddau diweithdra rhanbarthol uchaf y DU yn y tri mis hyd at Hydref 2022 yn y Gorllewin Canolbarth Lloegr (4.9%), Gogledd Ddwyrain (4.7%) a Llundain (4.5%), tra bod y cyfraddau isaf yn y De Orllewin (2.0%), y Dwyrain (2.7%) a Gogledd Iwerddon (hefyd 2.7%). Yn yr un cyfnod, amcangyfrifwyd bod y gyfradd ddiweithdra yng Nghymru yn 3.6%, cynnydd o 0.4 pwynt ers y tri mis blaenorol.

Cynyddodd cyfradd diswyddiadau'r DU ar gyfer y cyfnod o dri mis hyd at Hydref 2022 o gymharu â'r cyfnod blaenorol o dri mis¹³. Yn ôl yr Arolwg o'r Llafurlu, cynyddodd cyfradd diswyddo'r DU i 3.1 fesul 1,000 o weithwyr yn y cyfnod o dri mis hyd at fis Hydref, gan godi o 2.3 fesul 1,000 o weithwyr yn y cyfnod o dri mis hyd at ddiwedd

Gorffennaf 2022. Gwelodd cyfradd dileu swyddi'r DU uchafbwynt o 14.4 fesul 1,000 o weithwyr yn y tri mis hyd at fis Tachwedd 2020, ac isafbwynt hanesyddol o 1.8 fesul 1,000 o weithwyr yn y cyfnod o dri mis hyd at fis Mai 2022.

Y gyfradd ddiswyddo ar gyfer Cymru am y cyfnod o dri mis hyd at fis Hydref oedd 2.9 fesul 1,000 o weithwyr¹⁴, yr un fath â'r ffigur diweddaraf a ryddhawyd yn flaenorol ar gyfer y tri mis hyd at ddiwedd mis Mawrth 2022, gydag amcangyfrifon eraill ar gyfer Cymru ers hynny wedi'u hatal ar sail datgelu gan yr SYG. Roedd y gyfradd ddiswyddo yng Nghymru yn y cyfnod o dri mis hyd at Hydref 2022 yn uwch na'r Alban (2.3 fesul 1,000 o weithwyr), a Gogledd Iwerddon (2.5 fesul 1,000 o weithwyr), ond yn is na Lloegr (3.2 fesul 1,000 o weithwyr). Dylid trin y data hwn yn ofalus gan nad yw wedi'i addasu'n dymhorol ac mae'n seiliedig ar samplau bach.

Nifer yr hawlwr budd-dal diweithdra yn gostwng

Yn ystod y flwyddyn hyd at fis Tachwedd 2022, bu gostyngiad o 0.36mi 1.52mo bobl yng nghyfrif hawlwr budd-daliadau cysylltiedig â diweithdra yn y DU¹⁵. Yng Nghymru, hawliodd ychydig dros 62,200 o bobl fudd-daliadau cysylltiedig â diweithdra (sy'n cyfateb i 3.2% o'r boblogaeth oedran gweithio, o'i gymharu â ffigur o 3.6% ar gyfer y DU) ym mis Tachwedd 2022. Yn ôl y data ar gyfer Tachwedd 2022, mae'r awdurdod unedol Cymreig ardaloedd gyda'r gyfran uchaf o'r boblogaeth oedran gweithio yn hawlio

budd-daliadau cysylltiedig â diweithdra oedd Casnewydd (4.4%), Blaenau Gwent (4.0%), Merthyr Tudful (3.8%), Caerdydd (3.7%) a Sir Ddinbych (hefyd 3.7%), a'r rheini gyda'r cyfrannau isaf oedd Sir Fynwy (2.2%), Powys (2.4%), Gwynedd (2.6%), a Cheredigion (hefyd 2.6%). Parhaodd cyfran y boblogaeth o oedran gweithio a oedd yn hawlio budd-daliadau cysylltiedig â diweithdra ym mis Tachwedd 2022 i ostwng ym mhob ardal awdurdod lleol yng Nghymru.

¹² <https://www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peopleinwork/employmentandemployeetypes/bulletins/regionallabourmarket/latest>

¹³ <https://www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peoplenotinwork/redundancies/datasets/redundanciesbyindustryagesexandremploymentratesred02>

¹⁴ <https://www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peoplenotinwork/redundancies/datasets/redundanciesbyindustryagesexandremploymentratesred02>

¹⁵ <https://www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peoplenotinwork/unemployment/datasets/claimantcountbyunitaryandlocalauthorityexperimental>

Anweithgarwch economaidd yn lleihau yn y DU

Bu gostyngiad o 0.2 pwynt canran yng nghyfradd anweithgarwch y DU yn y chwarter i 21.5% rhwng mis Awst a mis Hydref 2022. Nododd Trosolwg o'r Farchnad Lafur y Swyddfa Ystadegau Gwladol, y DU: Rhagfyr 2022¹⁶, mai'r rhai rhwng 50 a 64 oed oedd prif yrrwr y gostyngiad hwn. blynyddoedd.

Roedd y gostyngiad mewn anweithgarwch economaidd yn y cyfnod tri mis diwethaf yn bennaf oherwydd bod y rhai anweithgar wedi ymddeol. Gostyngodd cyfradd anweithgarwch economaidd Cymru 0.5 pwynt canran ar y chwarter i 25.1% rhwng Awst a Hydref 2022¹⁷.

Twf CDG yng Nghymru yn wastad yn 2022 Ch1

Mae'r amcangyfrifon CDG chwarterol (arbrofol) yn dangos bod Lloegr, ynghyd â gweinyddiaethau datganoledig yr Alban a Gogledd Iwerddon, wedi profi twf CDG chwarterol cadarnhaol yn 2022 Ch1. Roedd gan economi Cymru dwf CDG chwarterol gwastad o 0%, o gymharu â 0.9% yn yr Alban, 0.8% yn

Lloegr a 0.6% yng Ngogledd Iwerddon¹⁸. Dylid bod yn ofalus wrth ystyried yr amcangyfrifon hyn gan y gall data rhanbarthol fod yn gyfnewidiol, ac mae'r data hyn yn dal yn y cyfnod datblygu ac wedi'u dynodi'n Ystadegau Arbrofol gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol.

¹⁶ <https://www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peopleinwork/employmentandemployeetypes/bulletins/uklabourmarket/december2022>

¹⁷ <https://www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peopleinwork/employmentandemployeetypes/bulletins/regionallabourmarket/latest>

¹⁸ <https://www.ons.gov.uk/economy/grossdomesticproductgdp/bulletins/gdpukregionsandcountries/januarytomarch2022>

Cynyddodd gwerth allforion o Gymru yn y flwyddyn hyd at 2022 Ch3

Ar gyfer y cyfnod hyd at 2022 Ch3 mae'r data masnach mewn nwyddau ar gyfer rhanbarthau'r DU yn dangos y bu cynnydd yng ngwerth allforion ar gyfer holl wledydd y DU yn y deuddeg mis yn diwedd Medi 2022 o gymharu â'r deuddeg mis blaenorol¹⁹. Yng Nghymru cynyddodd gwerth allforion 36.6% i £19.5 biliwn dros y flwyddyn hyd at fis Medi 2022 (o gymharu â chynnydd o 27.2% yn Yr Alban, 15.3% yn Lloegr, ac 11.0% yng Ngogledd Iwerddon). Tyfodd gwerth mewnfurion ym mhob un o wledydd y DU yn y flwyddyn hyd at fis Medi 2022 o gymharu â'r deuddeg mis blaenorol. Yng Nghymru cynyddodd gwerth mewnfurion 49.3% i £22.8 biliwn dros y cyfnod hwn (o gymharu â chynnydd o 53.9% yn yr Alban, 28.7% yn Lloegr, a 20.1% yng Ngogledd Iwerddon).

O gymharu â'r flwyddyn cyn-bandemig a ddaeth i ben ym mis Medi 2019, roedd gwerth y nwyddau a allforiwyd o Gymru i fyny £1.7 biliwn (neu 9.5%) gyda'r gwerth hwn yn adfer i lefelau uwch na'r lefelau cyn-bandemig^{20,21}. Yn yr un modd ag allforion, roedd gwerth mewnfurion nwyddau ar gyfer Cymru wedi adennill i lefelau cyn-bandemig (cynnydd o £4.4 biliwn, neu 23.8%, wrth gymharu'r flwyddyn a ddaeth i ben ym mis Medi 2019 â'r flwyddyn yn diwedd Medi 2022)^{22,23}. Mae angen gofal wrth ddechongli data ar werthoedd masnach. Mae data fel arfer yn cael eu cyhoeddi mewn prisiau cyfredol neu nominyddol sy'n golygu nad ydynt wedi'u haddasu i ddileu effeithiau chwyddiant. Er enghraifft, mae cynnydd yng ngwerthoedd masnach petrolewm, cynhyrchion petrolewm a deunyddiau cysylltiedig (SITC 33²⁴) wedi bod yn arbennig o bwysig wrth ysgogi twf cyffredinol gwerthoedd masnach Cymru.

Datganiad Hydref y DU yn nodi'r llwybr sy'n ceisio sefydlogrwydd a thwf

Ym mis Tachwedd 2022, yn dilyn gwrthdroi bron pob un o'r mesurau yng Nghynllun Twf y DU 2022 oherwydd diffyg hyder yn economi'r DU gan y marchnadoedd ariannol, cyflwynodd Canghellor newydd y Trysorlys Ddatganiad yr Hydref i'r Senedd²⁵. Datgelodd hyn bolisiau ar gyfer trethiant a gwariant gyda'r nod o atgyweirio cyllid cyhoeddus y DU a lleihau dyled genedlaethol, ac roedd yn cynnwys cynlluniau

ar gyfer: cynyddu trethi i'r rhai ar incwm uwch (lleihau trothwy cyfradd ychwanegol treth incwm o £150,000 i £125,140 o 6 Ebrill 2023 ymlaen²⁶); cynyddu'r Ardoll Elw Ynni 10 pwynt canran i 35% ar fusnesau'r sector ynni sy'n gwneud elw rhyfeddol; a chefnogi busnesau sy'n wynebu pwysau chwyddiant - yma'n cyhoeddi pecyn o gymorth ardrethi busnes wedi'i dargedu dros y pum mlynedd nesaf.

¹⁹ <https://www.uktradeinfo.com/trade-data/regional/2022/uk-regional-trade-in-goods-statistics-third-quarter-2022>

²⁰ https://www.uktradeinfo.com/media/o2mdj5d/rts_q3_2022.xlsx

²¹ <https://stats.wales.gov.wales/Catalogue/Business-Economy-and-Labour-Market/Businesses/Exports/valueofwelshexports-by-quarter-product>

²² https://www.uktradeinfo.com/media/o2mdj5d/rts_q3_2022.xlsx

²³ https://www.uktradeinfo.com/media/bixbdlc3/rts_q1_2021.xlsx

²⁴ <https://unstats.un.org/unsd/trade/sitcrev4.htm>

²⁵ <https://www.gov.uk/government/publications/autumn-statement-2022-documents>

²⁶ <https://lordslibrary.parliament.uk/autumn-statement-2022-key-announcements-and-analysis/>

Ym mis Ionawr 2023, cyhoeddodd llywodraeth y DU ostyngiad yn y cymorth i fusnesau sy'n ymwneud â biliau ynni. Bydd y Cynllun Gostyngiad Bil Ynni newydd ar gyfer busnesau, elusennau a'r sector cyhoeddus yn rhedeg o

fis Ebrill 2023, pan fydd y Cynllun Rhyddhad Bil Ynni presennol yn dod i ben. Bydd sefydliadau cymwys yn derbyn gostyngiadau ar filiau ynni uchel tan ddiwedd mis Mawrth 2024.

Aflonyddwch diwydiannol yn y DU yn cael ei hybu ymhellach gan argyfwng costau byw

Gyda phwysau chwyddiant yn cryfhau yn ystod rhan olaf 2022, a llawer o weithwyr yn wynebu gostyngiad yn eu cyflogau real, gwelodd y DU gynnydd mewn aflonyddwch diwydiannol. Mae data gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol yn dangos bod 417,000 o ddiwrnodau gwaith

wedi'u colli yn y DU oherwydd anghydfodau llafur ym mis Hydref 2022²⁷. Hwn oedd yr uchaf ers mis Tachwedd 2011. Roedd gweithwyr mewn nifer o sectorau, gan gynnwys trafndiaeth, iechyd, ac addysg, yn rhan o streic.

Rhagolygon economi'r DU a Chymru

Mae Rhagolygon Rhagfyr Trysorlys EM ar gyfer Economi'r DU²⁸ yn cynnwys cymhariaeth o ragolygon annibynnol a dderbyniwyd rhwng 1af ac 16 Rhagfyr 2022. Y rhagolwg cyfartalog ar gyfer twf CDG y DU yn 2022 oedd 4.4%, uwchraddiad o'r 4.2% a ragwelwyd ym mis Tachwedd cyhoeddiad 2022. Mae'r rhagolwg cyfartalog ar gyfer twf CDG ar gyfer 2023 wedi'i uwchraddio ychydig o'i gymharu â'r rhagolygon a wnaed yn y mis blaenorol, o -0.9% yn rhagolwg mis Tachwedd i -0.8% yn rhagolwg mis Rhagfyr.

Mae Rhagolygon Economaidd y Byd Hydref 2022 yr IMF²⁹ ar gyfer twf CDG y DU wedi'u huwchraddio i 3.6% ar gyfer 2022 ond wedi'u hisraddio i 0.3% ar gyfer 2023 (o 3.2% a 0.5% yn y drefn honno yng nghyhoeddiad Gorffennaf 2022).

Ym mis Tachwedd, rhagamcan Banc Lloegr ar gyfer twf CDG y DU yn 2023 oedd -1.9%, sef israddiad o'r -1.2% a ragwelwyd ym mis Awst³⁰.

Yma, nodwyd prisiau ynni uchel ac amodau ariannol llymach a oedd yn effeithio ar wariant fel ffactorau cyfrannol mawr. Rhagamcanodd Banc Lloegr y bydd twf CDG pedwar chwarter yn codi i tua 0.7% erbyn 2025 Ch4.

Yn eu Rhagolwg Economaidd Hydrefol y DU³¹, a gyhoeddwyd ym mis Tachwedd 2022, uwchraddiodd y Sefydliad Cenedlaethol dros Ymchwil Economaidd a Chymdeithasol (NIESR) ei ragolwg twf CDG y DU ar gyfer 2023 i 0.8% o 0.5%, gyda'r disgwyliad o dwf o 1.7% yn 2024. Fodd bynnag, rhybuddiodd NIESR fod y risg o ddirwasgiad yn y DU yn parhau'n uchel. Nododd Rhagolwg Economaidd yr Hydref NIESR fod allbwn economaidd Cymru wedi cyrraedd ei lefel cyn-Covid a bod disgwyl iddo dyfu ar gyfradd y DU, ond bod heriau i dwf yn parhau mewn ffactorau fel cyfraddau anweithgarwch cymharol uchel a lefelau cynhyrchiant ar ei hôl hi.

²⁷ <https://www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peopleinwork/employmentandemployeetypes/bulletins/uklabourmarket/december2022>

²⁸ <https://www.gov.uk/government/statistics/forecasts-for-the-uk-economy-december-2022>

²⁹ <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2022/10/11/world-economic-outlook-october-2022>

³⁰ <https://www.bankofengland.co.uk/monetary-policy-report/2022/november-2022>

³¹ <https://www.niesr.ac.uk/publications/filling-fiscal-gap-may-extend-low-growth-trap?type=uk-economic-outlook>

- Plymiodd Mynegai Hyder Busnesau Bach FfBB y DU i lefel isaf newydd yn 2022 Ch3.
- Gostyngodd nifer y genedigaethau busnes a marwolaethau yng Nghymru am ddau chwarter yn olynol.
- Dywedodd mwy na 70% o BBaChau fod cyllideb fach Medi 2022 wedi methu â rhoi hwb i'w

Gostyngodd hyder busnesau bach dros ddau chwarter yn olynol

Dirywiodd mynegai hyder busnesau bach y DU³² ymhellach yn 2022 Ch3. Plymiodd hyder busnesau bach i'w lefelau isaf y tu allan i'r cloeon Covid-19. Gostyngodd hyder o -24.7 yn 2022 Ch2 i -35.9 yn 2022 Ch3³³. Roedd hyn yn nodi ail gwmp chwarterol yn olynol. Hwn hefyd oedd yr ail chwarter yn olynol i'r Mynegai fod mewn tiriogaeth negyddol ar draws holl ranbarthau'r DU. Y ffactor allweddol sy'n effeithio ar hyder fu'r argyfwng costau byw, a chyda hyn wedyn yn effeithio ar hyder defnyddwyr a lefelau gwariant.

Gostyngodd y mynegai hyder ar draws y rhan fwyaf o ddiwydiannau mawr y DU yn 2022 Ch3. Gwelwyd y gostyngiad mwyaf mewn Llety a gwasanaethau bwyd, gyda gostyngiad o 38.4 pwynt i -67.5 pwynt. Mae hwn hefyd yn sector sydd wedi'i daro'n galed gan gynydd ym mhris ynni. Gwelodd y sectorau gweithgynhyrchu yn ogystal â chyfanwerthu a manwerthu hefyd lefelau hyder yn gostwng. Er bod y rhan fwyaf o ddiwydiannau wedi profi gwerth mynegai

busnes bach negyddol yn 2022 Ch3, roedd busnesau Gwybodaeth a chyfathrebu yn eithriad, gan weld gwerth mynegai hyder o +12.2.

Mae cydbwysedd net y busnesau bach sy'n adrodd am ail gwmp chwarterol yn olynol mewn twf refeniw, yn awgrymu bod mwy o gwmnïau wedi nodi gostyngiad mewn refeniw nag a adroddodd gynydd. O ran twf refeniw, cofnododd busnesau cyfanwerthu a manwerthu y ffigurau gwannaf yn 2022 Ch3, gyda balans net o -26.0% yn gweld twf refeniw dros y chwarter. Yn cyferbynnu hynny, gwelodd Gwybodaeth a chyfathrebu berfformiad gwell gyda balans net o 24.1% o'r busnesau hyn yn nodi twf refeniw yn y trydydd chwarter.

Roedd balans net y busnesau bach a nododd gynydd mewn costau gweithredu yn 85.4% yn 2022 Ch3. Mae cwmnïau bach yn parhau i wynebu pwysau cost cryf. Roedd canran y cwmnïau bach a nododd gynydd mewn costau yn agos at 90% yn 2022 Ch3.

³² "Mae'r Mynegai Busnesau Bach yn fynegai pwysol o'r ymatebion i'r cwestiwn: 'O ystyried perfformiad cyffredinol eich busnes, ac anwybyddu unrhyw amrywiadau tymhorol arferol yr adeg hon o'r flwyddyn, sut ydych chi'n gweld rhagolygon busnes dros y tri mis nesaf, a gymharu â y tri mis blaenorol?' Mae cyfran y cwmnïau sy'n nodi 'llawer gwell' yn cael y pwysiad +2, wedi gwella ychydig +1, tua'r un 0, ychydig yn waeth -1, a llawer gwaeth -2; mae'r Mynegai Busnesau Bach yn deillio o gyfanswm y ffactorau hyn." (FSB, 2020).

³³ FfBB (2022). Mae Mynegai llais busnesau bach FfBB, Chwarter 3 2022. Ar gael yn: <https://www.fsb.org.uk/static/c7415e13-8742-472a-9f15f4afdc0c090a/7a6c35a3-89cd-4215-9af90f-4dallb/Mynegai-Q3-2022.pdf>

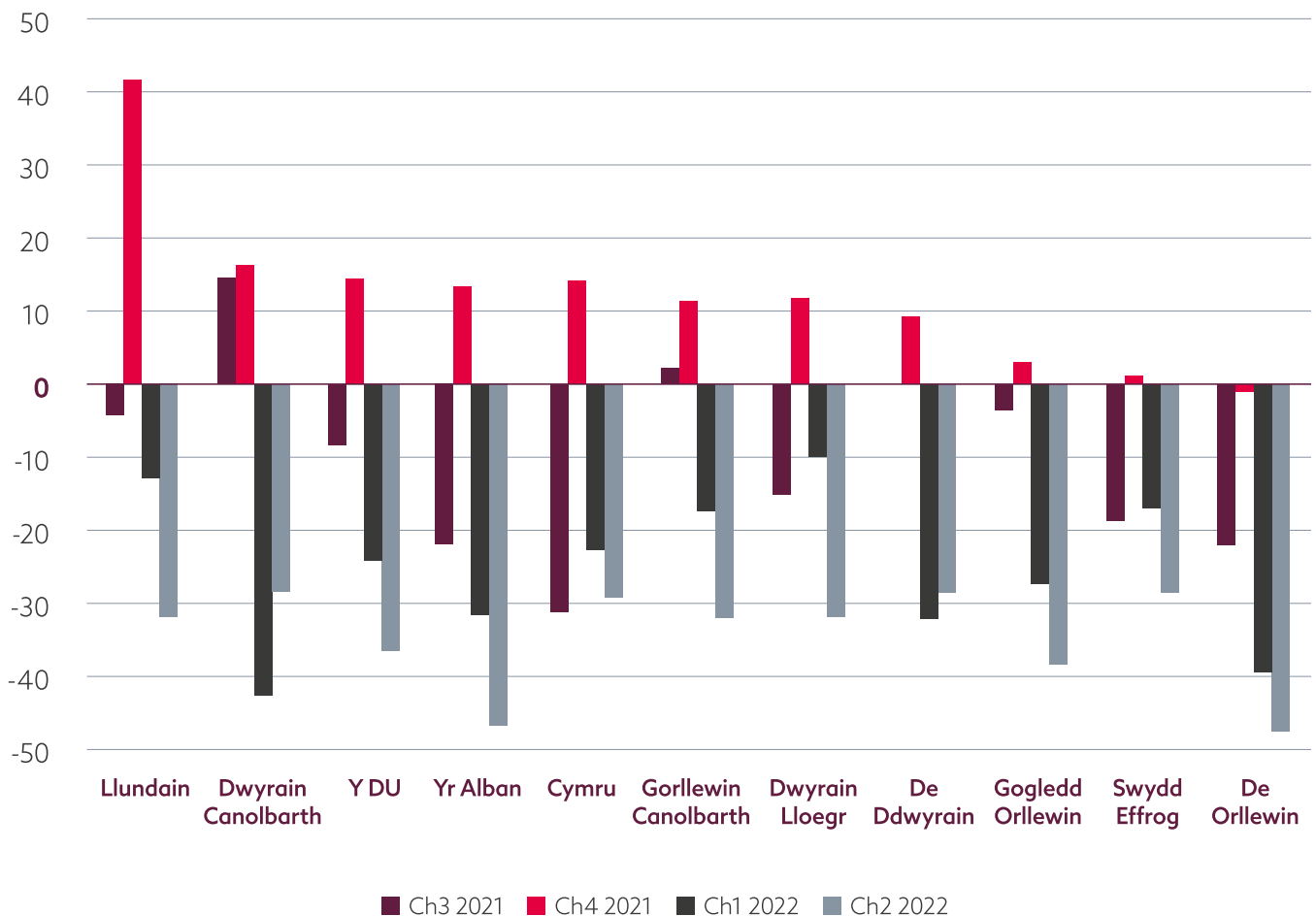
Cymreig i ostwng yn 2022 Ch3

Mae Ffigur 1 yn dangos y patrwm o ostyngiad mewn hyder busnes ar draws rhanbarthau'r DU rhwng 2021 Ch4 a 2022Ch3, gyda'r Alban a De-orllewin Lloegr yn gweld gostyngiadau arbennig o gryf. Dim ond Dwyrain Canolbarth Lloegr a De-ddwyrain Lloegr a welodd

gynnydd bach yn y mynegai yn nhrydydd chwarter 2022 o'i gymharu â'r ail chwarter. Dwyrain Lloegr welodd y dirywiad cryfaf mewn hyder busnes yn 2022 Ch3 o gymharu â 2022 Ch2. Gostyngodd mynegai Cymru o -24 i -29 rhwng 2022 Ch2 a 2022Ch3.

Ffigur 1.

Mynegai Busnesau Bach, rhanbarthau'r DU, 2021Ch4-2022Ch3

Ffynhonnell: [Mynegai Llais Busnesau Bach yr FfBB 2022 Ch 3](#)

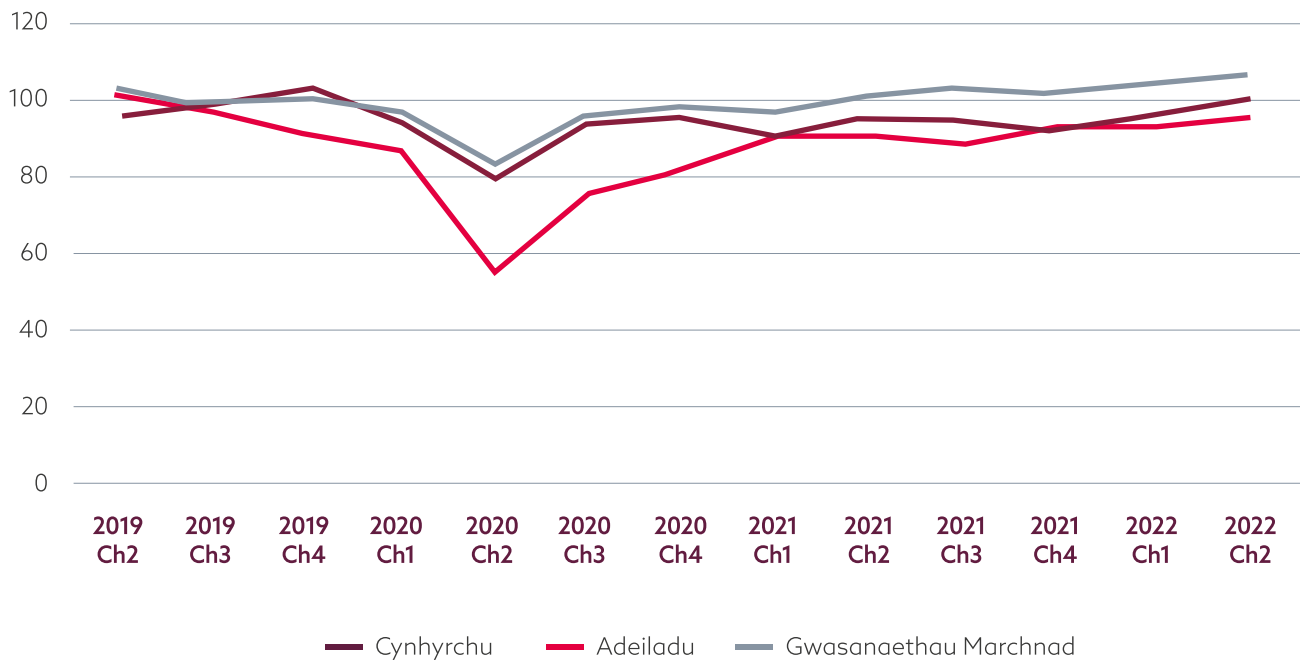
Twf allbwn cadarnhaol ar y cyfan ar draws sectorau Cymru yn 2022 Ch2

Mae Ffigur 2 yn dangos y duedd ym mynegeion allbwn cynhyrchu, adeiladu, a gwasanaeth marchnad Cymru rhwng 2019 Ch2 a 2022Ch2. Allbwn yn ei gyfanrwydd wedi'i adennill o'r cwypmiadau sydyn yn 2020 Ch2. Yn y flwyddyn hyd at 2022Ch2 ni fu fawr ddim newid yng ngwerthoedd y prif fynegeion diwydiannol. Fodd bynnag, mae'n bwysig cydnabod bod y

data yma yn rhagddyddio rhywfaint o'r pwysau chwyddiant gwaethaf ar gostau busnes a ddigwyddodd yn 2022 a chyda diddordeb gwirioneddol yn natblygiad y mynegeion hyn yn ail hanner 2022. Er enghraifft, mae'r Gostyngodd mynegeion cynhyrchu'r DU tua 2% yn y cyfnod rhwng Mai a Hydref 2022.

Ffigur 2.

Mynegeion allbwn Cymru: tuedd 2019Ch2 - 2022Ch2 (2019=100)

Ffynhonnell: [Stats Wales, Mynegeion Cynhyrchu ac Adeiladu Cymru \(2019=100\) fesul adran a blwyddyn](#) and [Mynegai Gwasanaethau Marchnad \(2019=100\) yn ôl blwyddyn ac ardal](#)

Gostyngiad mewn genedigaethau busnes a marwolaethau yn y DU yn y flwyddyn hyd at 2022 Ch3

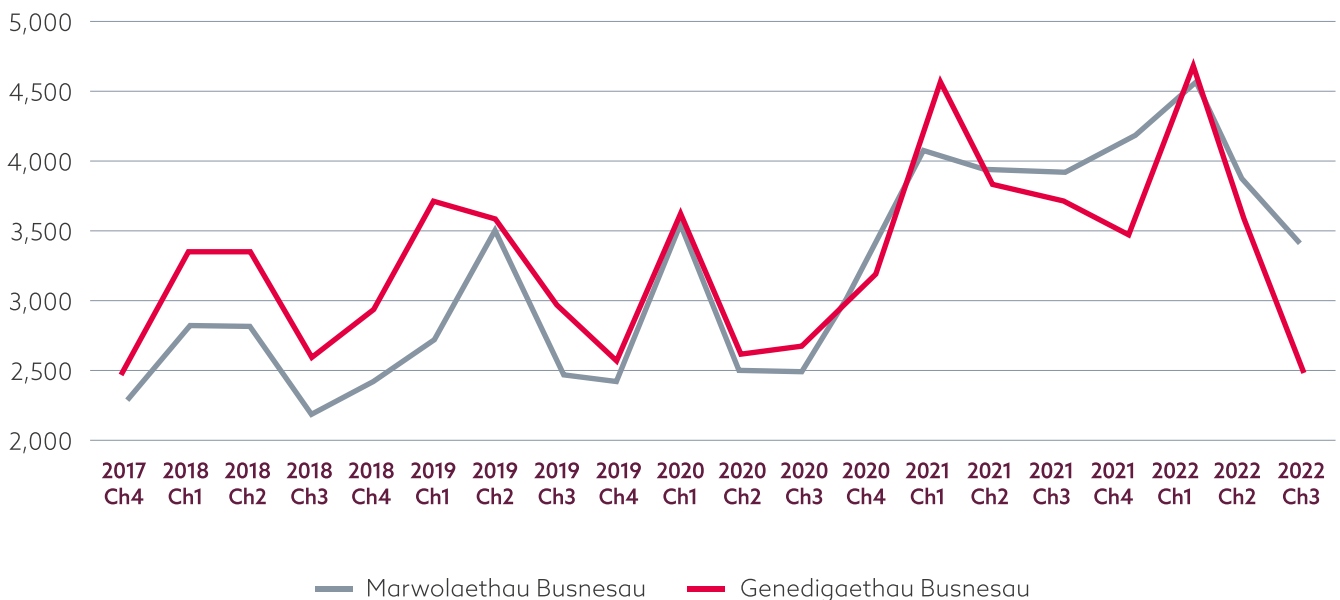
Yn ôl yr SYG³⁴, genedigaethau busnes y DU yn 2022 Ch3 oedd 70,225 o gymharu â 84,435 yn yr un chwarter yn y flwyddyn flaenorol. Gostyngodd nifer y busnesau a gaewyd hefyd o 100,835 yn 2021 Ch3 i 93,315 yn 2022 Ch3. Er gwaethaf y ffigurau ar gyfer y flwyddyn hyd at 2022 Ch3, roedd nifer y busnesau a gaewyd 21.2% yn uwch na'r cyfartaledd o fusnesau'n cau yn nhrydydd chwarter 2018-2021. O'i gymharu â 2021 Ch3, dim ond cynhyrchu, iechyd a gofal cymdeithasol, y celfyddydau, adloniant, hamdden a gwasanaethau eraill a brofodd dwf mewn genedigaethau busnes. Cyfanwerthu a Manwerthu oedd

y ddau ddiwydiant a ddioddefodd fwyaf o ran marwolaethau busnes, gan gynyddu 32.7% a 31.2% o gymharu â 2021 Ch3.

Mae Ffigur 3 yn dangos amrywiad tymor hwy mewn genedigaethau a marwolaethau busnesau yng Nghymru o 2017 Ch4 i 2022 Ch3. Mae Cymru wedi dilyn tuedd debyg i'r DU, gyda genedigaethau busnes a marwolaethau wedi gostwng yn sydyn am ddau chwarter yn olynol ers 2022 Ch1. Roedd nifer y genedigaethau busnes yn 2,500 yn 2022 Ch3. O gymharu 2022 Ch3 â'r un chwarter yn y flwyddyn flaenorol, gostyngodd nifer y marwolaethau busnes 13.4% o 3,930 i 3,405.

Ffigur 3.

Genedigaethau a marwolaethau busnes chwarterol yng Nghymru 2017Ch4-2022Ch3

Ffynhonnell: [Demograffeg busnes SYG, ystadegau arbrofol chwarterol, DU](#)

³⁴ <https://www.ons.gov.uk/businessindustryandtrade/business/activitysizeandlocation/datasets/businessdemographyquarterlyexperimentalstatisticsuk>

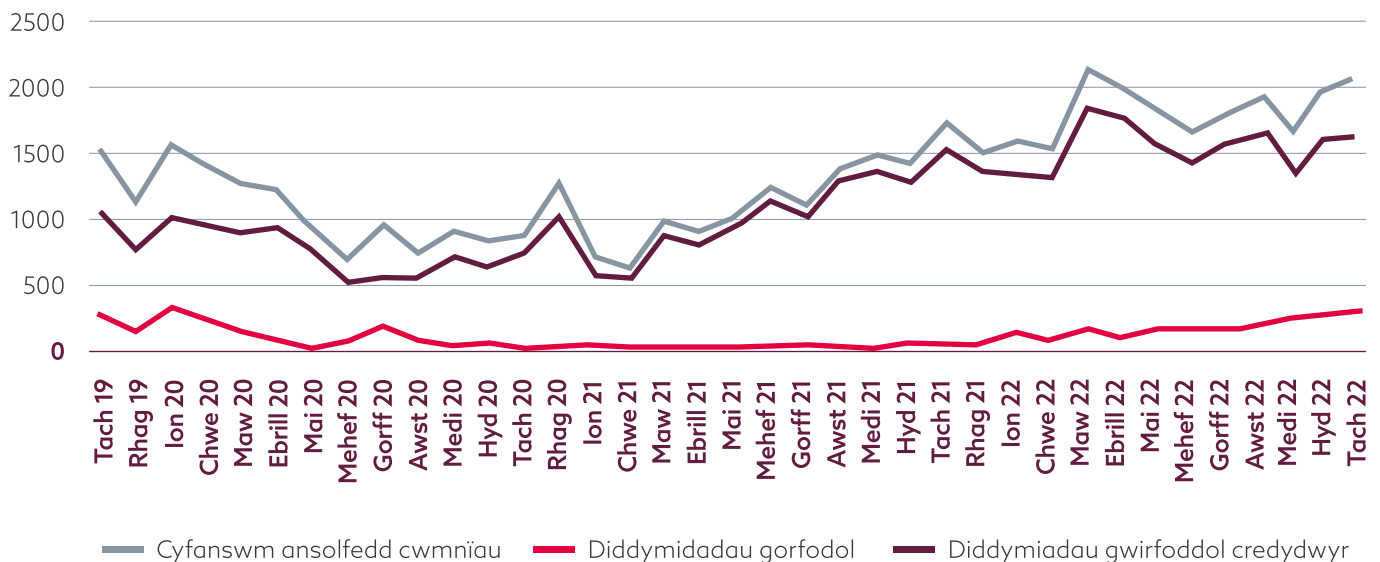
Cynyddodd ansolfedd cwmnïau cofrestredig yng Nghymru a Lloegr

Mae Ffigur 4 yn dangos y duedd o ansolfedd cwmnïau cofrestredig yng Nghymru a Lloegr³⁵. Roedd nifer yr ansolfedd cwmnïau cofrestredig yng Nghymru a Lloegr yn 2,029 ym mis Tachwedd 2022, ar ôl codi am ddau fis yn olynol. Mae'r nifer hwn hefyd yn uwch na'r ffigur yn yr

un mis calendr yn 2021 (1,676). Diddymiadau gwirfoddol credydwyr oedd y prif yrrwr mewn ansolfedd cyffredinol, gan gyfrif am 1,595 allan o gyfanswm ansolfedd 1,676. Dim ond 290 o ansolfedd oedd yn ddatodiad gorfodol.

Ffigur 4.

Ansolfedd cwmnïau cofrestredig misol yng Nghymru a Lloegr

Ffynhonnell: [Ystadegau Ansolfedd Misol SYG](https://www.gov.uk/government/collections/monthly-insolvency-statistics)

³⁵ <https://www.gov.uk/government/collections/monthly-insolvency-statistics>

Mae Monitor Cyllid BBaCh BVA BDRC yn darparu dadansoddiad data treigl 3-mis o dueddiadau BBaCh hyd at ddiwedd mis Medi 2022³⁶. Datgelodd y Monitor amcangyfrif bod 26% o BBaChau y DU wedi adrodd am dwf yn y 12 mis hyd at fis Medi 2022. Adroddodd y Monitor fod gan 43% o BBaChau y DU gynlluniau i dyfu yn 2022 Ch3. Roedd dyheadau twf ar eu cryfaf yn y BBaChau hynny a oedd yn cyflogi rhwng 10-49 o bobl. Yn yr achos hwn roedd gan 55% gynlluniau i dyfu yn 2022 Ch3. Dywedodd tua 58% o BBaChau y DU eu bod mewn 'hwyliau da' ynglŷn â'u busnesau. Cynyddodd y ffigur hwn i 78% yn y BBaChau hynny sy'n cyflogi rhwng 10-49 o bobl. Fodd bynnag, roedd 62% o BBaChau yn ofalus oherwydd ansicrwydd yn y dyfodol, sy'n is na'r 72% a adroddwyd eu bod yn teimlo bod angen bod yn ofalus yn

2021 Ch1. Roedd tua 31% o BBaCh y DU yn gweld yr hinsawdd economaidd yn rhwystr mawr, gan wneud yr hinsawdd economaidd yn rhwystr mwy difrifol nag ansicrwydd gwleidyddol ac effeithiau llif arian taliadau hwyr.

Datgelodd Arolwg o Effeithiau ac Amodau Busnes (BICS) y Swyddfa Ystadegau Gwladol ar gyfer y cyfnod 28 Tachwedd i 11 Rhagfyr 2022 (Wave 71)³⁷ rai o effeithiau pwysau chwyddiant ar fusnesau. Amcangyfrifir bod 18% o fusnesau'r DU wedi adrodd am gynydd ym mhrisiau nwyddau neu wasanaethau a werthwyd gan eu cwmnïau o gymharu â mis Tachwedd. Roedd cyfran uwch o fusnesau (29.9%) yn disgwyl y byddai eu prisiau yn cynyddu ym mis Ionawr 2023. Prisiau ynni a phrisiau deunyddiau crai oedd y ddau brif ffactor a arweiniodd at gynydd mewn prisiau.

Dylanwad y gyllideb fach

Ar 22 Medi 2022, cyhoeddodd Llywodraeth y DU "gyllideb fach" yn datgelu newidiadau mewn treth stamp, treth incwm a threth gorfforaeth. Arweiniodd y mesurau a gyhoeddwyd yn y gyllideb hon at gyfnod o ansefydlogrwydd yn y farchnad ariannol ac yna gyda'r rhan fwyaf o'r newidiadau'n cael eu hadolygu neu eu gwrthdroi. Yn ôl arolwg a gynhaliwyd gan

Tide³⁸, dywedodd mwy na 70% o BBaChau fod y gyllideb fach wreiddiol wedi methu â gwella eu hyder. Nododd yr arolwg hefyd fod amodau macro-economaidd sy'n gwaethygu wedi arwain at nifer uchel o BBaChau yn ystyried cau, yn enwedig yn yr Alban a Chymru lle'r oedd mwy na 30% o'r ymatebwyr wedi ystyried cau.

³⁶ <https://www.bva-bdrc.com/wp-content/uploads/2022/11/SME-Monthly-charts-Sept-FINAL.pdf>

³⁷ <https://www.ons.gov.uk/economy/economicoutputandproductivity/output/datasets/businessinsightsandimpactontheeconomy>

³⁸ https://www.altfi.com/article/9946_almost-25-of-smes-have-considered-closing-following-mini-budget

- Mae Monitor Cyllid BBaChau yn datgelu gostyngiadau disgwylid yn y cyflenwad o gyllid allanol.
- Cynyddodd y gyfradd ddiodyn ar fenthyciadau'r DU i fusnesau bach yn 2022 Ch3.
- Cynyddodd cost benthycu i gwmnïau bach yn ystod 2022.

Y cyflenwad a'r galw am gredyd i BBaChau yn 2022 Ch3

Adroddodd Arolwg Ch3 o Amodau Credyd³⁹ Banc Lloegr 2022 amodau credyd a gofnodwyd ar gyfer y tri mis hyd at ddiwedd Awst 2022 (eu Ch3), a gyda'r rhain o'u cymharu â'r cyfnod rhwng mis Mawrth a mis Mai (Ch2). Nododd yr Arolwg hefyd newidiadau disgwylid yn y tri mis hyd at ddiwedd Tachwedd 2022 (Ch4). Datgelodd yr arolwg rywfaint o sefydlogrwydd o ran argaeledd cyffredinol credyd busnes i fusnesau o bob maint ar gyfer Ch3, ond disgwylir i'r credyd sydd ar gael yn gyffredinol ostwng ychydig yn Ch4. Nodwyd y risgiau sector-benodol fel y prif bryder sy'n lleihau argaeledd cyffredinol credyd busnes. Datgelodd yr Arolwg hefyd fod y galw am fenthycu corfforaethol gan gwmnïau bach a mawr wedi gostwng ychydig yn Ch3, a bod y galw gan gwmnïau canolig eu maint heb newid fawr ddim yn Ch3. Disgwylwyd i'r galw am fenthycu corfforaethol fod yn sefydlog ar gyfer cwmnïau canolig a mawr ac i gynyddu ychydig ar gyfer busnesau bach yn Ch4.

Nododd yr Arolwg hefyd gyfradd ddiodyn gynyddol ar fenthyciadau i BBaChau. Disgwylwyd i'r gyfradd ddiodyn gynyddu ar gyfer busnesau o bob maint yn Ch4. Ond nid oedd benthycwyr yn credu y byddai eu colledion a achosir gan ddiffyg dalu yn cynyddu'n gryf yn 2022 Ch4. At hynny, gostyngodd y galw yn y dyfodol am fenthycu cerdyn credyd heb ei warantu gan fusnesau bach yn Ch3.

Nododd Crynodeb o amodau busnes Asiantau⁴⁰ Banc Lloegr fod y credyd sydd ar gael i fusnesau o bob maint wedi gostwng yn 2022 Ch3 a Ch4. Nododd BBaCh eu maint fod cyfyngiadau credyd cryfach yn 2022 Ch3. Datgelodd crynodeb yr Asiantau hefyd, ar ôl chwe chwarter yn olynol o gynnydd, nad oedd bwriadau buddsoddi busnesau wedi newid yn Ch4.

³⁹ <https://www.bankofengland.co.uk/credit-conditions-survey/2022/2022-q2>

⁴⁰ <https://www.bankofengland.co.uk/agents-summary/2022/2022-q3>

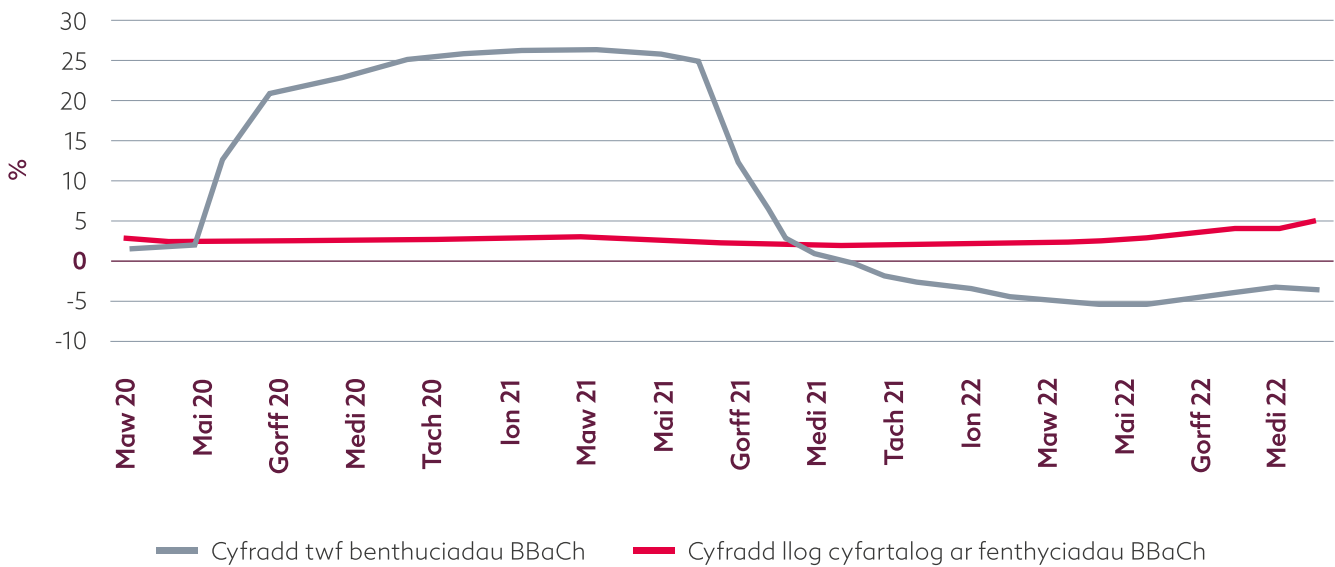
Cynnydd cyson yng nghostau benthycia

Mae Ffigur 5 yn dangos cyfradd twf misol benthyciadau BBaCh a chyfradd llog benthyciadau BBaCh yn seiliedig ar ddata Banc Lloegr. Mae cyfradd twf benthyciadau busnesau bach a chanolig⁴¹ wedi aros mewn tiriogaeth negyddol ers mis Medi 2021 er gyda rhywfaint o dwf bach ers mis Ebrill 2022. Yn y cyfamser, mae cyfraddau llog ar fenthyciadau

BBaCh wedi cynyddu am 12 mis yn olynol, o 2.65% ym mis Hydref 2021 i 4.89% ym mis Hydref 2022⁴². Cafwyd y diweddariad diweddaraf o Gyfradd y Banc ar 15 Rhagfyr 2022 pan gododd Banc Lloegr y Gyfradd Banc 0.5 pwynt canran i 3.5%⁴³ a disgwylir cynnydd pellach yng nghost benthycia busnes.

Ffigur 5.

Cyfradd twf benthyciadau BBaCh a chyfraddau llog ar fenthyciadau BBaCh

⁴¹ Dyma gyfradd twf misol 12 mis sterling sefydliadau ariannol a'r holl fenthyciadau arian tramor i fentrau bach a chanolig (ar ffurf canrannol) wedi'u haddasu'n dymhorol. Cyfres Banc Lloegr RPMZO8M

⁴² Cyfartaledd misol cyfradd llog sterling bwysoli ar gyfartaledd banciau preswyl y DU - benthyciadau eraill, cyfradd gyfnewidiol sy'n gysylltiedig â Chyfradd Banc (<3mis ailosod) i fentrau bach a chanolig (canrannol) heb ei haddasu'n dymhorol. Cyfres Banc Lloegr CFMZ6HQ.

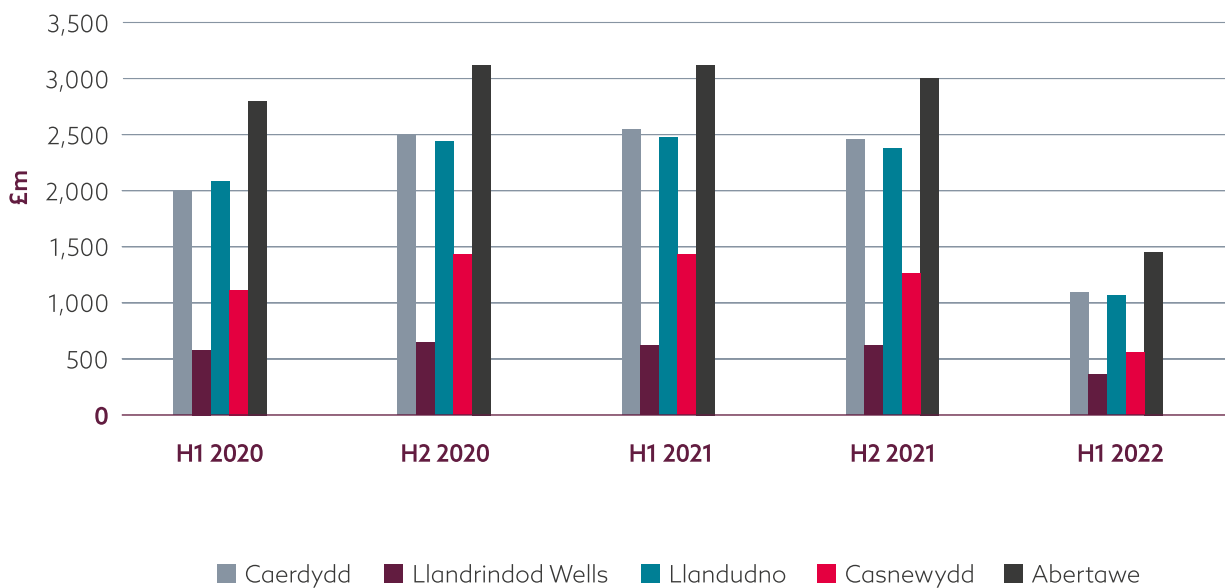
⁴³ <https://www.bankofengland.co.uk/knowledgebank/why-are-interest-rates-in-the-uk-going-up>

Benthyca BBaCh yng Nghymru yn plymio yn hanner cyntaf 2022

Ar ôl gostyngiad bach yn ail hanner 2021, gwelodd Cymru benthyca BBaCh yn hanner cyntaf (H1) 2022. Mae Ffigur 6 yn dangos amcangyfrifon o fenthyca yn ôl prif ardaloedd cod post Cymru rhwng 2020H1 a 2022H1. Abertawe gafodd y symiau mwyaf o fenthyca BBaCh yn ystod y cyfnod hwn, ac yna Caerdydd

a Llandudno. Gwelodd pob rhanbarth ostyngiad bach mewn benthyca BBaCh yn 2021H2 ac yna gostyngiad llawer mwy arwyddocaol yn 2022H1. Gostyngodd cyfanswm y benthyciadau BBaCh yng Nghymru i £4.59bn yn hanner cyntaf 2022, sy'n is na hanner y swm yn ail hanner blwyddyn 2021 (£9.78bn).

Ffigur 6.
Benthyca BBaCh yn ôl ardal cod post yng Nghymru (£m)

Source: Yn deillio o UK Finance ([Benthyca BBaCh o fewn codau post y DU | Cyllid y DU](#))

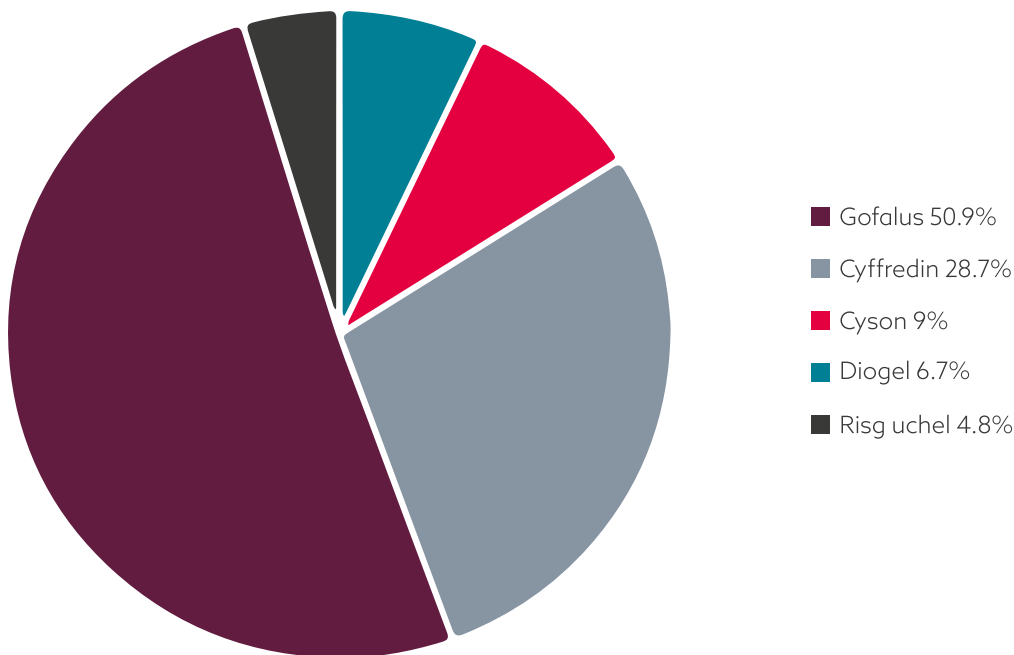
Mae'r gyfres o adroddiadau Chwarterol Dirnad Economi Cymru yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am y risg credyd sy'n gysylltiedig â busnesau bach a chanolig yng Nghymru. Ym mis Ionawr 2023 archwiliwyd cronfa ddata Bureau van Dijk FAME ac roedd gwybodaeth sgôr credyd ar gael ar gyfer cyfanswm o 86,564 o gwmnïau BBaCh. Diffinnir risg credyd yma naill ai fel risg credyd Diogel, Sefydlog, Arferol, Gofal neu Uchel. Mae'r tebygolrwydd y bydd cwmni sydd wedi'i restru'n Ddiogel yn methu o fewn y cyfnod cyfrifyddu nesaf tua 1%, mae cwmni sydd wedi'i raddio fel Normal yn debygol o

fethu tua 5%, tra gallai cwmni sydd wedi'i restru fel Risg Uchel fod â thebygolrwydd o fethiant o hyd at 20% yn y cyfnod ariannol nesaf.

O'r cyfanswm o 86,489 o BBaChau Cymreig a nodwyd, roedd rhyw 44,031 (50.9%) yn perthyn i'r categori Gofal, a graddiwyd 4,149 (4.8%) yn rhai risg Uchel (gweler Ffigur 7). Mae'n anodd gyda'r data hwn i gymharu un cyfnod ag un arall. Fodd bynnag, datgelodd yr adroddiad Chwarterol blaenorol gyfrannau tebyg iawn o fusnesau bach a chanolig Cymru yn y categorïau Gofal a Risg Uchel ar gyfer y dadansoddiad a gynhaliwyd ym mis Medi 2022.

Ffigur 7.

Crynodeb statws credyd BBaChau Cymru: % o'r cyfanswm ym mhob categori risg (n=86,489) Ionawr 2023

Ffynhonnell: Yn deillio o chwiliad cronfa ddata FAME, Ionawr 2023.

Gostyngodd cyfran y BBaChau sy'n defnyddio cyllid allanol yn 2022 Ch3

Arolygodd y Monitor Cyllid BBaChau arolwg o BBaChau ynghylch y defnydd a wneir ganddynt o gyllid allanol. O ran y galw am gyllid, gostyngodd canran y BBaChau a oedd yn defnyddio cyllid allanol o 40% yn 2022 Ch1 i 33% yn 2022 Ch3. Roedd y ffigur hwn ar ei isaf ar gyfer BBaCh domestig yn unig (31%). Cynyddodd cyfran yr ymatebwyr i'r arolwg nad oeddent yn fenthycwyr parhaol (hy, cwmnïau nad oeddent yn defnyddio cyllid allanol ac nad oeddent yn dangos unrhyw fwriad i wneud hynny) i'r lefel uchaf erioed, sef 51% yn 2022 Ch3. Disgwylir i hyn fod yn gysylltiedig ag anawsterau a chostau cael cyllid allanol.

Amcangyfrifir bod 34% o BBaChau wedi chwistrellu arian personol i'w busnesau yn y flwyddyn hyd at 2022 Ch3, a dywedodd 20% ohonynt fod yn rhaid iddynt chwistrellu arian yn hytrach wedi dewis gwneud hynny. Arhosodd cyfran y BBaChau a oedd yn hapus i ddefnyddio cyllid i dyfu yn sefydlog drwy 2022, gan amrywio o 31% yn Ch1 i 32% yn Ch3. Roedd canran uwch o BBaChau â gweithwyr (42%) yn hapus i ddefnyddio cyllid na'r rhai heb weithwyr (29%).

Cymru oedd y gwaethaf o ran cyfeintiau buddsoddiad ecwiti yn 2021

Nododd Traciwr Ecwiti Busnesau Bach Banc Busnes Prydain 2022⁴⁴ fod 2021 yn flwyddyn eithriadol ar gyfer cyllid ecwiti'r DU, gyda chyfanswm y buddsoddiad yn cyrraedd £18.1bn, bron i ddwbl lefelau buddsoddiad 2020. Parhaodd twf buddsoddiad ecwiti yn 2022 Ch1 gyda £7.6bn wedi'i fuddsoddi, y swm chwarterol mwyaf a gofnodwyd. Ymhellach, roedd maint bargeinion wedi cynyddu'n sydyn yn 2021. Cynyddodd maint bargeinion cyfartalog o £4.3m yn 2020 i £7.4m yn 2021. Yn y cyfamser, prisiad

y buddsoddiad canolrif cyffredinol yn 2021 oedd £5.8m, cynnydd o 29% yn 2020. Y rhan fwyaf roedd buddsoddiadau ecwiti wedi'u crynhoi yn Llundain, gan ddenu 66% o gyfanswm gwerth y buddsoddiad. Derbyniodd Cymru 60 borgen ecwiti yn 2021, gostyngiad o 22% ar 2020. Fodd bynnag, cynyddodd cyfanswm gwerth y buddsoddiad 44% i £83m. Roedd Cymru ar y brig ymhlith 12 rhanbarth y DU o ran cyfanswm gwerth buddsoddi yn 2021.

⁴⁴ <https://www.british-business-bank.co.uk/wp-content/uploads/2022/06/small-business-equity-tracker-2022.pdf>

- Yn 2022/23 Ch2 gwnaeth Banc Datblygu Cymru 121 o fuddsoddiadau gwerth £31m.
- Fe wnaeth buddsoddiadau a wnaed yn Ch2 2022/23 greu neu ddiogelu 870 o swyddi a chefnogi 23 o fusnesau newydd.
- Sicrhaodd y sector adeiladu y gwerth uchaf o fuddsoddiadau yn 2022/23 Ch2, ond roedd y nifer uchaf o swyddi a ddiogelwyd mewn gweithgareddau proffesiynol, gwyddonol a thechnegol.
- Roedd y nifer uchaf o swyddi newydd a grëwyd o fuddsoddiadau Banc Datblygu yn 2022/23 Ch2 mewn gweithgareddau llety a gwasanaethau bwyd.

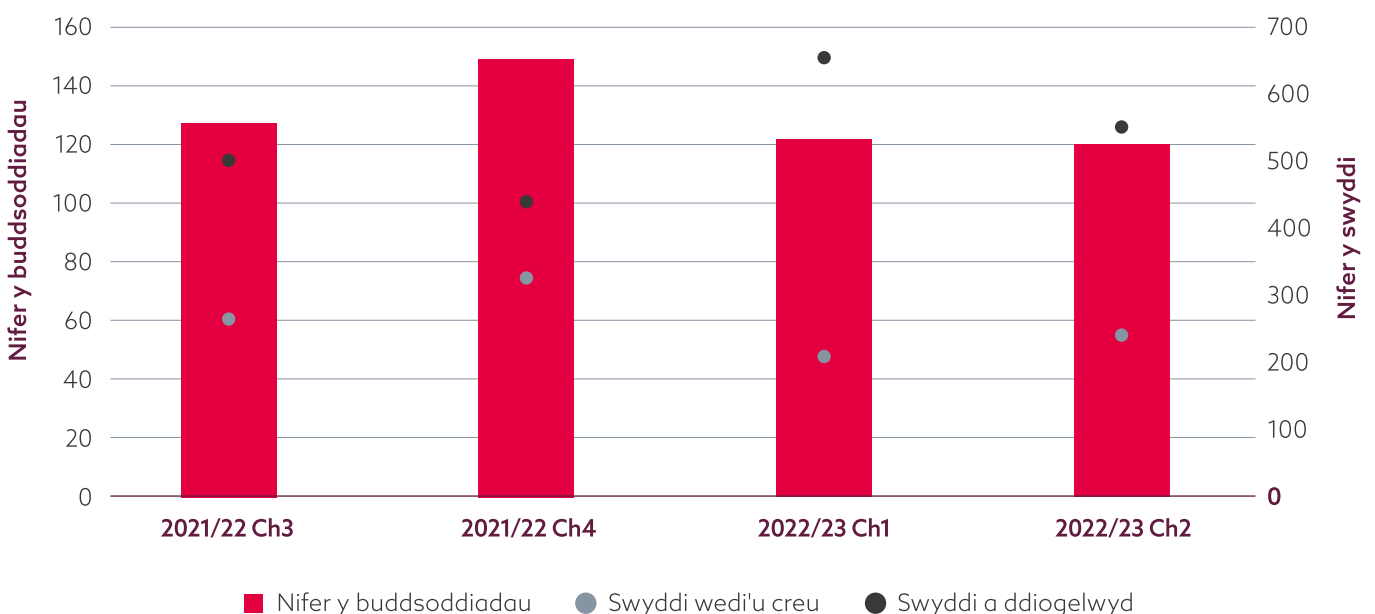
Yn ail chwarter 2022/23, gwnaeth Banc Datblygu Cymru gyfanswm o 121 o fuddsoddiadau, yn gysylltiedig â 322 o swyddi newydd, a 548 o swyddi wedi'u diogelu

Figure 8 shows a very slight decline in the number of investments in the second quarter of the 2022/23 financial year, compared with the first quarter. The number of investments in 2022/23 Q2 was also lower than the same quarter in the previous financial year (132 investments in 2021/22 Q2). Whilst the

number of safeguarded jobs was below the recent high in 2022/23 Q1, this is still above the levels in the final two quarters of 2021/22. In addition, the number of new jobs created increased to 322 in 2022/23 Q2 compared with 213 jobs created in the previous quarter.

Ffigur 8.

Nifer y buddsoddiadau a'r swyddi a grëwyd ac a ddiogelwyd, 2021/22 Ch3 - 2022/23 Ch2

Cyfanswm gwerth y buddsoddiadau a wnaed yn 2022/23 Ch2 oedd £31m

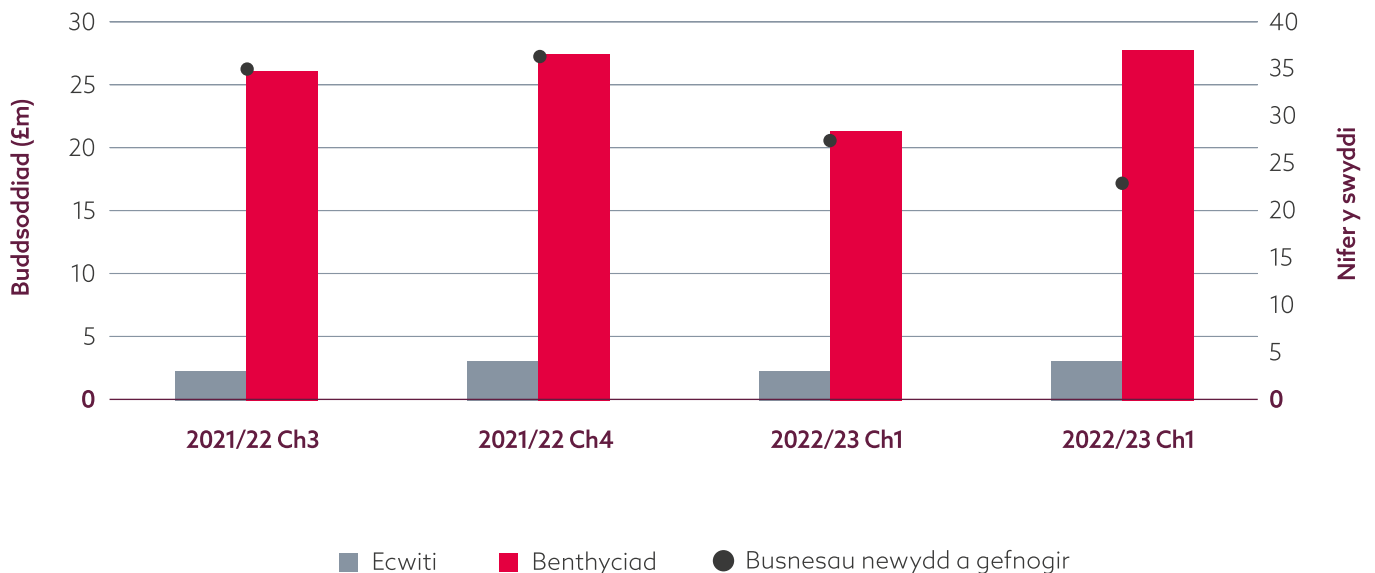
Er bod gostyngiad bychan yn nifer y buddsoddiadau yn 2022/23 Ch2, roedd gwerth y buddsoddiadau yn uwch na'r tri chwarter blaenorol. Roedd gwerth cyfartalog pob buddsoddiad yn 2022/23 Ch2 bron yn £257,000, o gymharu â gwerthoedd cyfartalog o lai na £200,000 yn 2021/22 Ch4, a 2022/23 Ch1, ac ychydig yn is na £220,000 yn 2021/22 C3. Roedd y cynnydd yng ngwerth buddsoddiadau yn 2022/23 Ch2 mewn buddsoddiadau benthyciad ac ecwiti (Ffigur 9). Roedd buddsoddiad benthyciadau newydd bron yn £28m yn Ch2

2022/23, i fyny o bron i £22m yn y chwarter blaenorol. Roedd gwerth y buddsoddiadau ecwiti a wnaed yn Ch2 2022/23 dros £3m, o gymharu â bron i £2m yn 2022/23 Ch1.

Mae Ffigur 9 hefyd yn dangos nifer y busnesau newydd a gefnogwyd ym mhob chwarter. Mae rhywfaint o amrywiad hefyd yn y niferoedd hyn dros amser gyda 23 o fusnesau newydd yn cael eu cefnogi yn 2022/23 Ch2. Yn ystod y pedwar chwarter diwethaf, mae 122 o fusnesau newydd wedi cael eu cefnogi gan gronfeydd y Banc Datblygu.

Ffigur 9.

Gwerth buddsoddiadau yn ôl math (£m) a nifer y busnesau newydd a gefnogwyd 2021/22 Ch3 - 2022/23Ch2

Derbyniodd De-ddwyrain Cymru y lefelau uchaf o gronfeydd buddsoddi yn 2022/23 Ch2

Rhanbarth de ddwyrain Cymru sydd â'r boblogaeth fusnes uchaf, a derbyniodd y gyfran fwyaf o fuddsoddiadau Banc Datblygu yn ôl gwerth yn 2022/23 Ch2. Cynyddodd gwerth buddsoddiadau yng nghanolbarth a de-orllewin Cymru, ac yn y de-ddwyrain, ond gostyngodd yn y gogledd o gymharu â'r chwarter blaenorol (Ffigur 10).

Mae'r buddsoddiadau a wnaed gan y Banc Datblygu yn 2022/23 Ch2 wedi creu neu ddiogelu'r nifer uchaf o swyddi yng nghanolbarth a de-orllewin Cymru, sef dros 500 o swyddi, o gymharu ag ychydig yn llai na 300 o swyddi yn ne ddwyrain Cymru, a thua 60 o swyddi yn y gogledd. Mae dadansoddi buddsoddiadau yn chwarterol yn anochel yn golygu y gall ffigurau ar gyfer unrhyw chwarter unigol gael eu dylanwadu gan un neu ddau o gytundebau buddsoddi mawr yn ystod y cyfnod.

Ffigur 10.

Buddsoddiad a swyddi a grëwyd ac a ddiogelwyd yn ôl lleoliad, 2022/23 Ch1 a Ch2

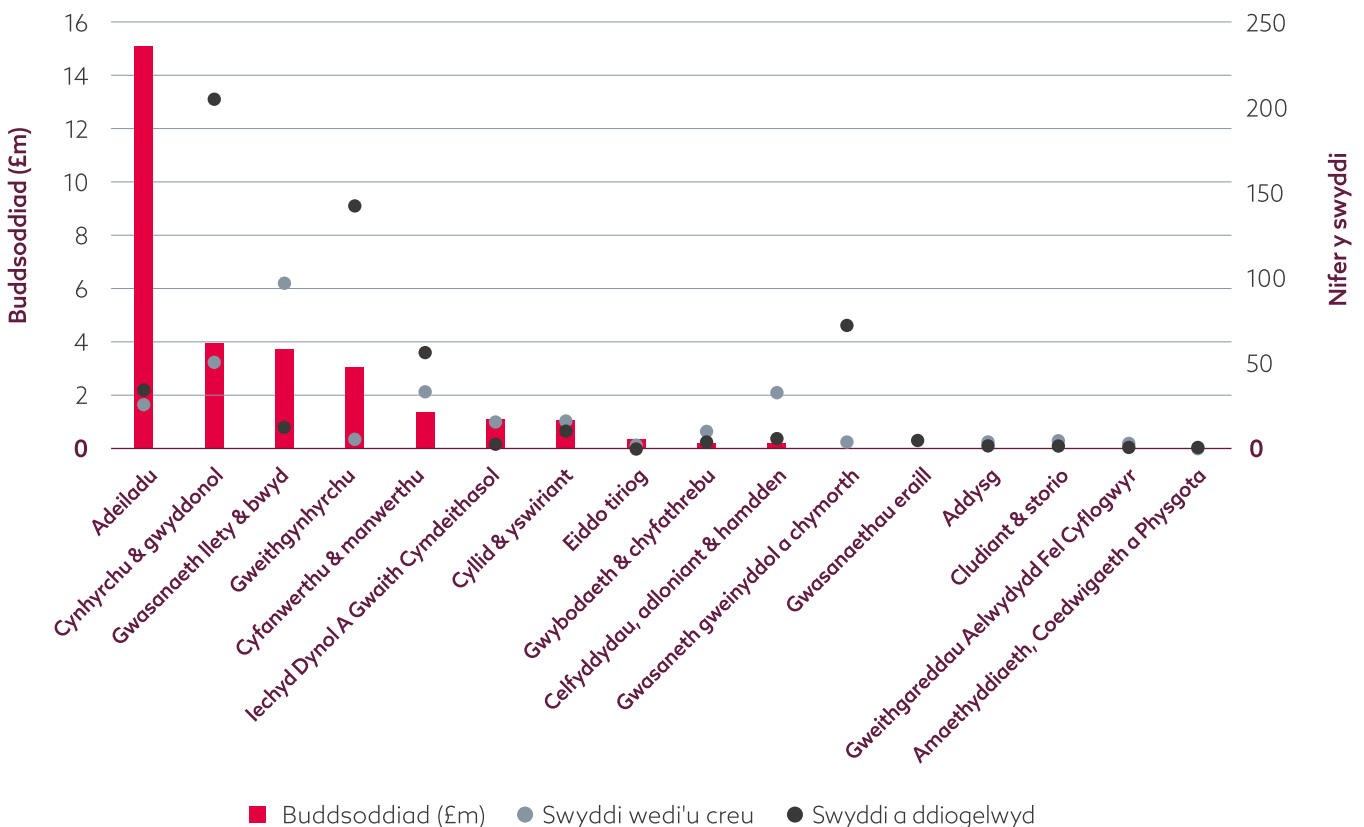

Yn 2022/23 Ch2 roedd cyfanswm y nifer uchaf o swyddi a grëwyd ac a ddiogelwyd mewn gweithgareddau gwyddonol a thechnegol proffesiynol

Dengys Ffigur 11 ddosbarthiad sector cronfeydd buddsoddi Banc Datblygu a'r swyddi cysylltiedig a grëwyd ac a ddiogelwyd. Mae'r sector adeiladu yn parhau i sicrhau lefelau uchel o arian yn ôl gwerth, sef dros £15m, yn 2022/23 Ch2. Fel y nodwyd yn flaenorol, mae cyfran o'r buddsoddiadau hyn yn dod o gronfeydd cysylltiedig ag eiddo (lle nad yw swyddi'n ddangosydd perfformiad allweddol), sy'n esbonio'r niferoedd cymharol isel o swyddi newydd a swyddi a ddiogelir o gymharu â gwerth buddsoddiad yn y diwydiant hwn.

Roedd y nifer uchaf o swyddi newydd a grëwyd o fuddsoddiadau Banc Datblygu a wnaed yn 2022/23 Ch2 mewn gweithgareddau llety a gwasanaethau bwyd (101 o swyddi newydd wedi'u creu o £3.7m o fuddsoddiad). Mae hyn yn newyddion i'w groesawu i'r sector hwn yn ystod misoedd pwysig yr haf, ac yn gynydd sylweddol yn y ffigurau o'r chwarter blaenorol (£1.2m o fuddsoddiad a 23 o swyddi wedi'u creu). Yn y gweithgareddau proffesiynol, gwyddonol a thechnegol sector, llai na £4m o fuddsoddiad wedi llwyddo i ddiogelu 203 o swyddi a chreu bron i 50 o swyddi yn 2022/23 Ch2. Roedd hefyd nifer gymharol uchel o swyddi wedi'u diogelu ym maes gweithgynhyrchu yn 2022/23 Ch2.

Ffigur 11.
Buddsoddiad a chyflogaeth gysylltiedig fesul diwydiant 2022/23 Ch2

Mae'r adroddiad Chwarterol hwn yn awgrymu y bydd 2023 yn flwyddyn anodd i BBaChau Cymru. Yn wir, mae rhai sylwebwyr economaidd yn dechrau defnyddio'r term 'permacrisis'⁴⁵ i ddisgrifio digwyddiadau rhanbarthol, cenedlaethol a rhyngwladol a chyfnodau estynedig o ansefydlogrwydd sy'n effeithio ar fusnesau o bob maint, nid dim ond BBaCh. Mae'r ffaith ei fod yn dilyn yn gyflym ar sodlau Covid-19 a'i effeithiau ar bwrs y wlad wedi dod â phwysau chwyddiant cryf nas gwelwyd ers degawdau lawer. Mae hyn eisoes wedi arwain at aflonyddwch yn y farchnad lafur a lluo o weithredu streiciau sy'n effeithio'n uniongyrchol ar ddarparu gwasanaethau'r sector cyhoeddus ond yn gweithio i effeithio ar hyder yn llawer o'r sector breifat.

Yn anffodus, disgwylir i'r cynnydd mewn cyfraddau llog a'r cyfyngiadau gwariant sydd eu hangen i frwydro yn erbyn pwysau chwyddiant weithio fel ei fod yn gwaethygu hyder defnyddwyr ac yna busnesau yng Nghymru. Mae digon o dystiolaeth o'r gostyngiad hwn mewn hyder yn yr adroddiad Chwarterol hwn, a chyda hyn yn effeithio'n anuniongyrchol ar yr ochr galw a'r cyflenwad o gyllid busnes. Tra bod bwgan dirwasgiad byd-eang yn 2023 yn dod i'r amlwg, mae'n debygol y bydd cyfraddau chwyddiant wedi cyrraedd uchafbwynt a gyda rhagolygon yn disgwyl dychwelyd i lefelau chwyddiant mwy arferol erbyn canol 2024 fan bellaf. Fodd bynnag, mae'r amodau economaidd presennol bellach wedi dechrau effeithio ar farchnadoedd llafur

rhanbarthol, a oedd wedi bod yn eithaf cadarn yn y cyfnod ers mis Mawrth 2020. Mae cyfraddau diweithdra wedi bod yn cynyddu ar lefel y DU. Yng Nghymru cynyddodd diweithdra 0.4 pwynt canran yn y chwarter hyd at Awst i Hydref 2022, a gyda gostyngiad o 1.7 pwynt canran yng nghyfradd cyflogaeth Cymru dros yr un cyfnod.

O ran Banc Datblygu Cymru, mae'r amgylchiadau economaidd anodd yn gweithio i effeithio nid yn unig ar lefel y galw am gyllid, ond ar natur y galw hwnnw. Er enghraifft, bydd yn ddiddorol gweld i ba raddau y mae amodau economaidd rhanbarthol a chenedlaethol yn 2023 yn gweithio i gyfyngu ar fuddsoddiad busnesau newydd yng Nghymru, a chyda hyn yn sbardun allweddol i'r galw am gyllid newydd. O ran mewnfuddsoddiad i Gymru mae pob arwydd bod 2021/22 wedi bod yn flwyddyn dda gyda chreu swyddi o fuddsoddiad tramor i fyny tua 36%⁴⁶. Fodd bynnag, o ran tueddiadau buddsoddi busnes cyffredinol drwy ddiwedd y flwyddyn ddiwethaf yn fwy o bryder. Er enghraifft, mae'r SYG wedi nodi bod buddsoddiad busnes y DU yn 2022 Ch3 8.4% yn is na'r lefel a welwyd yn 2019Ch3, a'i fod wedi gostwng 0.5% rhwng 2022 Ch2-Ch3, a bod buddsoddiad busnes yn tueddu i ddisgyn y tu ôl i fuddsoddiad economi gyfan (yr olaf yn cynnwys buddsoddiad cyhoeddus).⁴⁷

⁴⁵ <https://www.theguardian.com/culture/2022/nov/01/sums-up-2022-permacrisis-chosen-as-collins-word-of-the-year>

⁴⁶ [Swyddi Newydd a Grewyd yng Nghymru Diolch i Fuddsoddiad Tramor \(businessnewswales.com\)](#)

⁴⁷ [Buddsoddiad busnes yn y DU - Y Swyddfa Ystadegau Gwladol \(ons.gov.uk\)](#)

Mae yna ffactorau economaidd eraill y bydd angen eu monitro'n agos yn 2023 yw i ba raddau y bydd yr amodau economaidd yn effeithio ar farchnadoedd llafur. Yn gadarnhaol, mae gweithgaredd adeiladu parhaus yn 2023 ledled Cymru, a bydd yn darparu lefel o gefnogaeth i'r economi. Mae'r gweithgareddau hyn yn cynnwys gwelliannau pellach i'r A465 o amgylch Hirwaun, yn ogystal ag adeiladau newydd disgwylidig yng Nglanfa'r Iwerydd a'r Cei Canolog yng Nghaerdydd, llyfrgell newydd yn Abertawe, a chanolfan hamdden newydd yng Nghasnewydd. Mae rhagolygon hefyd o fuddsoddiadau ynni newydd yn ardal y Môr Celtaidd, ac o ran ynni gwynt ar y tir.

Yn ail chwarter 2022/23, gwnaeth Banc Datblygu Cymru gyfanswm o 121 o fuddsoddiadau, yn gysylltiedig â 322 o swyddi newydd, a 548 o swyddi wedi'u diogelu. Cyfanswm gwerth y buddsoddiadau a wnaed yn 2022/23 Ch2 oedd £31m. Roedd gwerth cyfartalog pob buddsoddiad yn Ch2 2022/23 bron yn £257,000, o gymharu â gwerthoedd cyfartalog o lai na £200,000 yn 2021/22 Ch4, a 2022/23 Ch1. Yn ystod y pedwar chwarter olaf hyd at 2022-23 Ch2, mae 122 o fusnesau newydd wedi cael eu cefnogi gan gronfeydd y Banc Datblygu.

Mae rhai ffigurau a adroddwyd yn yr adroddiadau Chwarterol yn newid yn eithaf cyflym. I'r darlennydd, mae'r atodiad hwn yn darparu dolenni gwe i'r ystadegau sy'n cael eu diweddarau'n aml fel y gellir cael diweddariadau cyn yr adroddiad Chwarterol nesaf.

Diweddariadau CDG y DU:

<https://www.ons.gov.uk/economy/grossdomesticproductgdp/bulletins/gdpfirstquarterlyestimateuk/latest>

Dadansoddiad o farchnad lafur y DU:

<https://www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peopleinwork/employmentandemployeetypes>

Data marchnad lafur ranbarthol y DU:

<https://www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peopleinwork/employmentandemployeetypes/datasets/nationallabourmarketsummarybyregions01>

Dirnad Economi Cymru
Economic Intelligence Wales

bancdatblygu.cymru
developmentbank.wales

Banc Datblygu Cymru ccc (Development Bank of Wales Plc) yw cwmni daliannol Grŵp sy'n masnachu fel Banc Datblygu Cymru. Mae'r Grŵp yn cynnwys nifer o is-gwmnïau sydd wedi'u cofrestru ag enwau gan gynnwys y blaenlythrennau BDC / DBW. Mae Banc Datblygu Cymru ccc yn gwmni cyllid datblygu sy'n eiddo'n gyfan gwbl i Weinidogion Cymru ac nid yw wedi'i awdurdodi na'i reoleiddio gan yr Awdurdod Rheoleiddio Darbodus (ARhD) na'r Awdurdod Ymddygiad Ariannol (AYA). Mae gan Banc Datblygu Cymru (Development Bank of Wales Plc) dri is-gwmni sydd wedi'u hawdurdodi a'u rheoleiddio gan yr AYA. Sylwch nad yw Banc Datblygu Cymru ccc nac unrhyw un o'i is-gwmnïau yn sefydliadau bancio nac yn gweithredu felly. Mae hyn yn golygu na all unrhyw un o endidau'r grŵp dderbyn blaendaliadau gan y cyhoedd. Mae siart strwythur cyfreithiol cyflawn ar gyfer Banc Datblygu Cymru ccc ar gael yn bancdatblygu.cymru